

MAGYAR FALU

ALAPITOTTA: NAGYATÁDI SZABÓ ISTVÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Sip-utca 3. szám.
Telefon: József 424-76.
Postai csekk számla: 45.324.
Megjelenik minden vasárnap.

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS
MEZŐGAZDASÁGI HETILAP
LAPVEZÉR: GÖMBÖS GYULA

Előfizetési árak:
Egy évre 10— pengő
Félévre 5— pengő
Negyedévre 2'50 pengő
Egy szám ára 20 fillér.

Békerevizió és a munkásság

(P) A szociáldemokrácia jódotált főurai és beképzelt farizeusai azt hitték, hogy önző céljuk szolgálatába tudják állítani a munkásságot akkor is, ha nemzetellenes magatartásukkal megtagadják a támogatást minden igaz magyarral egyellen vágyától: a békereviziótól. A politikumot még akkor sem tudták félretenni, amikor a nemzetnek a legszentebb óhajáról van szó.

A beképzeltségnek és pökhendiségnek kitenyésztett levágjai itt nagyon csalódtak. A munkásság országos állásfoglalása a bizonyíték arra, hogy a tömegeket csak addig lehet vezetni, amíg az igazság és a jog fényében harcolunk. A munkásság országszerte tiltakozik a szociáldemokrata pártvezetőség ismert határozata ellen és tömegesen jelentették be csatlakozásukat a Reviziós Ligához.

A munkásság állásfoglalását természetesen tartjuk. Hiszen aki az ország határain belül él, az tagja ennek a nemzetnek s hazaárulás volna, ha nem igyekezne felvirágoztatását, megerősödését előmozdítani.

A szocialista munkásság álláspontja mindenestre érdekes és a józanul gondolkodó ember egy régi tanulságot vonhat le belőle. Levonhatja azt az igazságot, hogy a tömeg nem birkanyáj.

Kétségtelen, hogy minden országnak a legszervezettebb rétege a szocialista munkásság s noha közülük kerülnek ki a vezetők mégis a néplélekre és az emberi méltóságra vall, hogy ennek dacára megmutatják a vezetettek, hogy a vezetőket csak addig követik, amíg szem előtt tartja az igazságot, a méltányosságot és az általános érdekeket. Mihelyt letér az utról, abban a pillanatban még a leggőgösebb, legbeképzeltbb vezető is lenézett, szálnalmas figurává válik.

A szocialisták állásfoglalása intő példa lehet minden beképzelt politikus számára. Tudják meg, hogy a magyar nép lát, figyel és gondolkodik. Ne higgyék, hogy büszke gőggel, fitymáló lenézéssel és magasan tartott orral örökre imádott bálványai lesznek a magyarságnak! Ne higgyék, hogy hamis jelszavakkal, betanult, nyakatekert frázisokkal örökre lehet a kolompós szerepét játszani. Az ember mégis csak ember, gondolkozni tudó lény, akit nem lehet egy-két bakkecskének tömegesen a vágóhídra vinni, mint a chicágói birkákat.

Örök bálványok nincsenek. Ha köből vannak építve, lerombolja az idők vihara, ha ember akarja magát bálványként imádatni, vigyen véghez olyan nagy tetteket, hogy mindenkor kényszerüljön előtte térdre omolni az emberiség. Szerezzen nagy hatást, teremtsen munkaalkalmat, vigye véghez fönt a legnagyobb takarékoságot, adja meg a nemzetnek a szabadságot a törvény és jog keretein belül, — akkor imádassa magát, kormányozzon, diktáljon, vagy beszéljen a nép nevében, de addig míg ilyen vezetők nem lesznek, addig nincs joguk a tömegek nevében határozni.

Bachertől Krausz Simiig

Írta: Zsirkay János

A Bacher történetét mindenki ismeri! Az egyszerű szatócs zsidó fiúból lett lisztkirály, az amerikai börzén akarta lenyomni a magyar buza árát, s a terve nem sikerül. A kísérlet azonban pénzbe kerül, még pedig nem is kevésbe, közel 900 milliárd papir koronába. Bacher fizetni nem tud. De tud a magyar pénzügyminiszter: Bud János, tud a magyar állam. Bud rögtön kisüti, hogy amerikai hitelünk követeli, hogy az adósságot rendezzük s így a Bacher játékos kedvét a magyar állam, azaz: a magyar nép fizette meg. Hogy ez mibe kerül? Nem fontos: fő a becsület.

Azt mondhatnák sokan, hogy ez akkor volt még, amikor nem volt értéke a magyar pénznek, így voltaképpen csak papirost áldozott a magyar állam a Bacher spekulációjára. A mostani pénzvisszonyok mellett azonban nagyon is meggondolná. Vajjon dobálózhatna-e ily nagyelkűen az oly értékes lett pengővel, amelynek a kamatlábát csak nemrégiben emelték fel. Legalább is a tapasztalás szerint, ha neked, dolgozó kis magyar testvérem, van szükséged kölcsönre, bármily kevésre is, akkor bizony nehéz a kérdés. Légy kigazda, kisiparos, kiskereskedő, légy olyan megbízható, pontos és kötelességtudó, amilyen csak lehetsz: de ha megszorultál, s ha a kis gazdaságod, műhelyed, kereskedésed hitelt igényel, hogy azt modernebbé, versenyképesebbé tessed — lejárhatsz a lábad, míg valami kölcsönfeléhez juthatsz, ha mindjárt uzsora áron is. A bankajtók nem nyílnak ki előtted. Az állami pénzek felett gazdálkodó bankhatalmasságok szigorú vizsgát tartanak feletted, míg a pár száz pengős hitelhez hozzájuthatsz. A pedig állatokat nem vizsgálják meg oly gondnal, mint téged, amikor kölcsönt kérsz. Nemcsak azt kéri, hitelképes vagy-e, nemcsak a kezeseid vagyoni állapotát mérlegelik, megnézik politikai pártállásodat, megnézik milyen táborban tömörültél a legutóbbi választáson, megkérlik nem szoktál-e nyilvánosan kifakadni a zsidók

kapssiságaellen, hogy jó fiu vagy-e, ha a főbíró urat kell támogatni választások előestéjén. Ha politikai pedigred így rendben van, akkor még lehet szó pár száz pengőcskéről: — 14—16% mellett — de ez is olyan kegy, amiért nemcsak földedet, házadat kell megterhelned, de lelkiismeretedet, politikai meggyőződésedet, becsületet is. Talán helytelennek és fonáknak tartod ezt a helyzetet. Vigasztalódj. Azt mondják pénzszüke van, kevés a pénz, takarékosan kell bánni vele.

Takarékosan?

Ha rólad van szó, magyarom, akkor igen. De ha nem rólad, hanem egy zsidó bankárról? . . . Például: Halász. Ez a Halász nemrégiben fizetési zavarokkal küzdött. Tudni kell, hogy ez a Halász néhány előkelő s politikai szerepet is játszó mánás üzleti ügyeit is vezette — nekik is játszván a tőzsdén s mint minden zsidót — őt is üzletileg nélkülözhetetlennek, pótolhatatlannak tartották. Nos, ez a „nélkülözhetetlen“ és „pótolhatatlan“ kis házi zsidó elspekulálta magát, még pedig több millióig — pengőben! De nem azért Halász Halász és nem azért házi zsidója ő néhány grófnak, hogy cserben hagyják. Rögtön megállapították, hogy a Halász eset kellemetlen hatással volna a tőzsdére, úgy hát bele kell nyulni a dologba és Halász urat „szanálni“ kell.

És „szanálták.“ Volt annyi pénz, amennyi csak kellett. Hogy mennyi? Nem fontos. Volt — az a fő. Még pedig milliók tételekben. És Halász bankár kimászott a bajból, mert hát úgy látszik csak cseresznyét nem jó nagy urakkal egy tából enni, de már üzleti összeköttetésben lenni velük, főként börzézni, az már nemcsak hogy nem veszélyes, de határozottan hasznos is.

De Halász ur esete nem egyedüli. Itt van a másik „kollega“: a Krausz Simi is. Ezt is „pótolhatatlannak“ és „nélkülözhetetlennek“ mondták.

Pár héttel ezelőtt kezdtek beszélni a Simi bankárról, aki az utóbbi időkben sűrűn látogatta a

népjólét atyját, Vass prépost ur öngyméltóságát. Vajjon miért?

Talán Krausz urat a népjóléti kérdések érdekelték? Vagy az ország szociális nyomorusága után érdeklődött s erre akart megbízható adatokat? Dehogy. Csak a balatonfüredi „bérletet“ akarta az állam nyakába locsolni. És Vass atyánk hajlandónak mutatkozott. Vass atyánk egyszerre ráeszmélt, hogy sok a szivbajos tisztviselő az országban s ezeknek jót tennie a balatonfüredi fürdő. Vass atyánk hajlandónak mutatkozott és mutatkozik másfélmillió pengőért megvenni a „bérletet“ — azt a bérletet, amit Krausz ur a bencésektől évi 2 azaz kettőezer pengőért bérel.

Hja, hogyan ne hatódnék meg a népjólét atyjának szive a sok szivbajos tisztviselőn, s miért ne akarna segítségükre sietni egy kis fürdőtelep erejéig. Másfélmillió pengő! Csekélység, mikor annyi tisztviselő beteg szivéről van szó . . .

Közben azonban kiséül, hogy Krausz urral ugyanaz az eset történt, ami Bacherrel, Halászszal és oly sok társával: elszámolta magát. Fel kell számolnia. Azt mondják: tíz millió a hiánya . . .

Egyszerre kiderült, hogy Krausz ur miért járogatott a népjólét atyjához. Nem a lex Vass érdekelte, nem a tisztviselők beteg szive, nem a szociális nyomoruság. Dehogy. Üzletet akart kötni a saját beteg zsebének a mentésére.

És nyitott ajtókra nyitott fülekre és vajszivekre talált. Meghallgatták és az ő gazdasági baján keresztül népjólétünk atyja azonnal észrevette a tisztviselők beteg szivét.

Azt hisszük, hogy az üzlet létre is jön. Hisz a népjóléti miniszter büszkén vallotta be, hogy az üzletre a felhatalmazás a zsebében van. De hogy is ne volna, mikor annyi beteg szivű tisztviselője van az országnak s a mikor a sok beteg sziv egy hazardirozó s több millió pengő adósságot csináló zsidónak a zsebet is rendbehozza.

Mert csak akkor nincs pénz, ha kis nyomoruságot kell gyógyítani, akkor nincs pénz, ha az épen

pótdijakról, rokkant pénzekről, hadi özvegyek ellátásáról, reformföldek megváltási áráról van szó. De ha „ő róluk?” Akkor van. Akár Bachernek, akár Halásznak, akár Krausz Siminek hívják. Nekik milliók kellene, hát van. Neked magyar pár pengő is elég volna, tehát nincs! . . .

Igy cáfol rá a rendszer arra a régi mondásra: aki sokat markol, keveset fog. Mindent, mindent a Krausz Simik markolnak — hogy mindent meg is fogjanak a rendszer segítségével mellett.

Csak az a kérdés: meddig bírjuk ezt még? . . .

Suhogó

Jegyzi: Ala Muszy

Sok a méltóságos ur

Azt mondja Jánosz Gábor képviselő ur: — Minden tizedik ember tüdővész az országban és minden negyedik — méltóságos ur.

— Ez igaz — mondják rá a rendszer hívei, de még mindig jobb, mintha megfordítva volna s minden negyedik ember volna tüdővész és csak minden tizedik a méltóságos ur.

Lám ez igaz. Még sincs hát olyan rossz dolgunk, mintha kétszer olyan rossz dolgunk volna . . . Vigasztalódjunk, még rosszabbul is lehet s a mint a jelek mutatják: lesz is.

A bankvezérek csak megélnék valahogy

A költségvetés vitájában végre róluk is szó esett, róluk, a kiváltságosokról, akiknek nem igen van okuk a panaszra s akik nem igen érzik Trianon nyomorúságát. Egy képviselő a következőket mondja róluk:

Egyes fővárosi pénzügyintézetek jövedelmük 5—8 százalékát fizetik ki a vezetőségnek tantiémként. Ezeket a tantiémeket külön fel kellene tüntetni a mérlegben. Budapesten legalább negyven olyan bankvezér van, aki nagyobb jövedelmet tud magának biztosítani, mint amennyit az állam kormányzójának megszavaz a törvényhozás. Így érthető, hogy a részvényesek semmit sem kapnak. 1913 óta a bankok vezetőinek személyi járandóságai 60—80 százalékkal emelkedtek. Lám, mégis csak van egy társadalmi réteg, amelynek nincs oka zugolódni a „rendszer” ellen. A munkások — úgy látszik — megtalálják a mult számítást s a nép nyomorúsága, a pénzsűke, az általános pénzpolitika csak az ő malmukra hajtja a vizet. Nehány ember tehát meg van elégedve, ha a nyolcmillió nyomorú is. De vajjon nem volna e jobb, ha a nyolcmilliónak a jövedelme emelkedett volna 60—80%-kal és a bankárok panaszkodnának? . . .

Agrár állam vagyunk

A napokban egy külföldi ember végigment a dunaparti élelmiszer piacon, hogy a magyar mezőgazdaság termékeiből kedve szerint válogathasson s az árak iránt érdeklődjék. Ott talált mindenfélét, amit csak kívánt, de amikor a termények eredete iránt érdeklődött, ugyancsak fura dolgot kellett tapasztalnia.

A zöldborsó, zöldbab, saláta Olaszországból jött, az új bugonya Görögországból, míg a káposztát Hollandia földje termelte. A friss rózsakrumpli Stockerauból jött a pesti piacra, még pedig nem is olcsón különként 32 filléres áron. Alma is diszlett a polcokon — ezek kanadaiak voltak, míg a vaj Dániából, a sajt Olaszországból jött a Dunaparti metropolisba.

Mondani sem kell, hogy a külföldi gunyos mosollyal az ajtó körül csak ennyit mondott:

— Ez is agrárállam? Mit termel hát voltaképpen?

Hogy mit! kormányfőtanácsosokat és kegyelmes urakat . . . De azt aztán bőven és kiadósan.

Klebelsberg kultuszminiszter a mezőgazdasági nevelésről

„Arra kell vigyázni, hogy a mezőgazdaságot ne érje készületlenül a gépekkel való harc”

Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter vasárnap megjelent Hegedüs Kálmán kormánypárti képviselő Jászapáti beszámolóján s ott nagy beszédet mondott a mezőgazdaság jövő fejlődéséről. Többek között a következőket mondotta:

— A mezőgazdaság az egész világon nagy változáson megy keresztül. Jönnek a gépek, a motoros ekék, a traktorok és jön a vegyszerek használata a mezőgazdaságban. Nekem arra kell vigyáznom, hogy a magyar mezőgazdaságot ne érje készületlenül a gépekkel való harc. Amikor behozták a vasutat, akadt olyan fuvaros, aki elébe állt és meg akarta állítani. Mi történt a botor emberrel? Elsöpörte a mozdony. Én nem akarom, hogy a magyar mezőgazda a gép alá kerüljön, hanem azt akarom, hogy a gépeket beállítsa a maga és a nemzet érdekeinek szolgálatába. Nekem az a feladatom, hogy az iskolában olyan nemzedéket neveljenek, amely jól tudja, hogy mi a traktor, a gép, hogy mi a mezőgazdasági vegytan, hogy mikor lép az életbe, az iskolában tanult módszereket fel is tudja használni. A tanyai iskolá-

kat nemcsak azért építem, hogy megtanítsuk az embereket írni és olvasni, olyan nemzedéket kell a nemzet számára nevelni, hogy az eljövendő nagy mezőgazdasági átalakulásban megfelelő értelmi fejlettséggel bírjon.

— A járság pompás emberanyagot adott a háborúban, kell, hogy ezt az anyagot a tudás fegyverével is ellássuk. Ezért építem én az iskolákat az Alföldön és elsősorban a Járságban, mert a Járság valóban rászolgált a támogatásra.

A kultuszminiszter nagy tetszéssel fogadott beszéde után Silye Áron jászkiséri gazda, a jászapáti kerület kigazdaszervezetének elnöke szólalt fel s lendületes szavakkal kérte a minisztert, hogy iskolafejlesztő politikáját továbbra is folytassa. A gyűlést Bobák András jászszentandrászi községi bíró zárta be.

Hegedüs Kálmán képviselőt az egybegyűlt tömeg lelkesen megéljenezte és bizalmáról biztosította. Beszámolót tartott még Csáky Károly gróf honvédelmi miniszter Rakamazon, azonkívül Gáspárdy Elemér Hevesen, akit lekísért Sztranyavszky államtitkár is.

Tovább tart a költségvetés vitája

Szabó Sándor képviselő a revíziót tartja a legfontosabb kérdésnek

A képviselőházban tovább tart a költségvetés vitája s egymásután szólalnak fel a képviselők, hogy elmondják véleményüket a javaslatról. A szocialisták és a polgári ellenzék erősen támadja a kormányt, de a kormánypárti szónokok is rámutatnak azokra a teendőkre, amelyek a társadalom megmentése szempontjából szükségesek.

A hétfői napon az ellenzéki felszólalásokon kívül két érdekes felszólalás történt. Szabó Sándor a revízió, Perlaky György pedig a kisipar, forgalmi adó enyhítése és a nyugdíjkérdésről mondott érdekes beszédet.

Pakots József volt az első szónok, aki erősen támadta a javaslatot, amelyet nem fogad el.

Dési Géza és Baracs Marcel után Csizmadia András szólalt fel, aki hangoztatta, hogy az ország feltámasztásában a földnek van a legnagyobb része. A többtermelés az elmúlt években nagyon szépen indult, de most alábbhagyott és ennek a kartelek és bankok az okai. Ha kiszípolozzák a föld népét, akkor végül ők is elpusztulnak. A költségvetést elfogadja.

Malasits Géza hangoztatja, hogy a szocialisták mindig felemelték szavukat Trianon ellen és miután ők is a nemzet egyedeinek tartják magukat, rájuk is vonatkozik, hogy küzdeni kell a revízióért.

Perlaky György a kisiparosság helyzetével foglalkozott beszédében. Sür-

gette az iparosság hitelezését, majd a közszállítási szabályzat revízióját kérte. A kisipari hitelt nem központilag, hanem vidéki szervezetek útján kellene megoldani s pénzforrásul a Társadalombiztosító Intézet tartalékjai szolgálhatnának, melyeknek elsősorban az a hivatásuk, hogy hitel alakjában visszatérjenek az ország gazdasági vérkeringésébe. Sürgette a forgalmi adó enyhítését, majd azt hangoztatta, hogy revízió alá kellene venni a nyugdíjasok ügyét, csökkenteni azok nyugdíját, kiknek más állásuk van és az így megtakarított összeget a rokkantaknak kellene juttatni.

Szabó Sándor szólalt fel ezután s megállapította, hogy a költségvetési vitában majdnem minden szónok beszédében, mint legnagyobb probléma, a revízió jutott előtérbe. Ez így is van rendjén. Ezt nem lehet pártkérdésnek beállítani, ez nem a Revíziós Liga és a szociáldemokrata párt kérdése, hanem az az egész magyar társadalmat égető probléma. A munkásság vezetői, sajnos, eddig nem ragadtak meg minden alkalmat, mellyel ebben a kérdésben az egységet biztosítani lehetett volna. Pedig a szociáldemokrata vezetők sokkal jobban képviselnék a munkásság érdekeit, ha nemcsak a bérkérdés és a titkos választójog lenne állandó vészőparipájuk, hanem részt vennének a nemzet egyetemes érdekeiért megindult munkában. Állítja, hogy ha annak idején, mikor a szociáldemokraták uralmon vol-

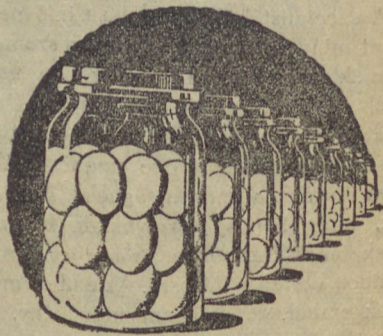
tak, az integritás mellett foglaltak volna állást és a határok visszaszerzését tekintették volna főcéljuknak, még ma is kormányon lennének. A szocialista szónokok azt állították, hogy a Revíziós Ligában reakciós emberek ülnek. Akí a magyar egyetemes gondolat kiépítését óhajtja és aki munkálkodni akar, az előtt nem számíthat más ember gondolkodásmódja.

Emberek nem lehetnek akadályai a revízióknak

A költségvetést bírálva, megállapítja, hogy az egyes tárcák költségvetésében felsorakozott számoszlopok mind nagy kezdeményezéseket mutatnak, melyek a magyar ujjáépítés szolgálatában állanak. Kétségtelen, hogy pesszimista hangulat van, de nem szabad megengedni, hogy ez urrá legyen a lelkeken. Az a hatalmas gazdasági program, melyet Bud János miniszter kifejtett, sajnos, határokhoz volt kötve, számolnia kellett a gazdasági adottságokkal. Jó lehet mindenestre, hogy a kormány tudja, hogy milyen téren van baj, mert akkor csak jóakarát és anyagi eszközök kellene és rendbehozhatunk mindent.

Ezután a magyar föld válságáról beszélt és hangoztatta, hogy a falvakon kétségbeejtő a helyzet, mert nincsen kenyér és nincsen munkaalkalom. Egyetlen biztató jel a földművesember lemondással teli, igénytelen, de mindig új reményeket tápláló élete, mert ez fogja eltüntetni a magyar föld válságát.

Ezer esztendőn keresztül a föld volt az ország fundamentuma és az lesz bizonyára újabb ezeréven át is. A mostani gazdasági év még sulyosabbnak ígérkezik, mert a fagykarak miatt több mint ötszázezer hold búzát kellett kiszántani. Az azonnali segítség, melyet a kormány rendelkezésre bocsátott, ha kicsiny volt is, megtette hatását. Számolni kell azonban azzal, hogy azokon a vidékeken már nem terem buza és azt minden valószínűség szerint meg fogja játszani a spekuláció. A kormány figyelmét felhívja erre a körülményre, kérve, hogy irassák össze a károsult helyeket és a szomszédos buzatermő vidék termését vásárolják meg őszi vetőmag céljaira. Ebben a kérdésben határozati javaslatot is terjeszt be. Legfontosabb kérdésnek az értékesítés megszervezését látja, mert hiába hangoztatjuk a többtermelést akkor, ha lehetetlen a termény elhelyezése. A községi háztartások rendbehozását sürgette és erre vonatkozóan határozati javaslatot nyújtott be.

Nincs többé meszes tojás!

GARANTOL

tojáskonzerváló szer egy évig frissen tartja tojásait

Kis csomag ára 120 tojás részére 80 fillér

Kapható: drogériában, fűszerüzletben. Magyarországi központ

Mihály Ottó gyógyszerkereskedés, Budapest, VI., Podmaniczky u. 43.

Kérjen ismertetőt!

A népjóléti tárca költségvetése

Dréhr Imre államtitkár előadást tartott a népjóléti beruházásokról. A költségvetés adatai szerint az állam 104,300.000 pengőt fordított szociális beruházásokra. Dréhr véleménye szerint ebből az összegből mindössze 59,598.015 pengőben részesült az állam szociális feladatait elsősorban szolgáló népjóléti és munkaügyi kormányzat, a fennmaradó összeg megoszlott a földművelésügyi, a kereskedelemügyi és közoktatásügyi tárcák között. A meghatározottabban szembeszállott azzal a felfogással, hogy célját tévesztett minden szociálpolitika, amíg az ország gazdasági válsággal küzd, mert ez aláássa a népesség megélhetésének alapját, a termelést.

A szociális beruházásokra fordított beruházási hitelből 7.130.995 pengő a tárca költségvetésének keretein belül foglal helyet, a fennmaradó 52,460.000 pengő pedig a hasznos beruházási hitelekkel nyert fedezetet. A városi lakásviszonyok feljavítását célzó kislakásépítésre és lakásépítő kölcsönök nyújtására összesen 27,820.000 pengőt fordítottak, amiből 11,900,000 pengő állami kislakások építésére, 15,920.000 pengő pedig lakásépítésre esett. Budapesten és közvetlen környékén 2352, vidéken pedig körülbelül 16000 lakás épül, ezekből 735 a vidéki városokra esik.

Ugyancsak a nép egyetemének érdekeit szolgálja az amerikai Rockefeller-alapítvány támogatásából részben a beruházási hitelek terhére alkotott Országos Közegészségügyi Intézet. Az állam a hasznos beruházások terhére 125.000 pengőt nyújtott ennek az intézménynek. Megállapította, hogy hazánkban 3390 község közül csak 500 van olyan, amelynek egészséges ivóvízzel való ellátása tülhetőnek mondható. Komoly falupolitikáról aligha lehet addig beszélni, amíg az agrárlakosság zöme szennyvizet fogyaszt. Az ivóvízszerezéshez fűződő, országos érdekekre való tekintettel a kormányzat e célra összesen 810.000 pengőt fordított. A társadalom-egészségügyi intézet és muzeum céljaira a kormányzat 545.000 pengőt használt fel. A preventív irányú társadalompolitikának egyik legfontosabb szakasza, az anya- és csecsemővédelem, amelynek céljaira az Országos Stefánia Szövetségen keresztül 300.000 pengőt juttattak. Ennek a felhasználásával a kitűnő munkát végző szövetség 71 új védőintézetet, 5 anyaotthont, 12 új tejhonyhát, 4 bölcsődét, 1 napközi otthont és a Balaton mellett gyermeküdülőttelepet létesített. Gyermekegészségügyi célokra 4,594.679 pengőt fordított a népjóléti kormányzat. A beruházási hitelekkel hadirokkant- és hadiárva-intézetek céljaira összesen 794.000 pengőt fordítottak.

Az angyalföldi állami elme- és ideggyógyintézet kibővítésére 1,129.578 pengőt, a lipótmezei elme- és ideggyógyintézet tudóbeteg-pavillonjának építésére 216 ezer pengőt, a gyulai állami kórháznál elmebeteg gyermekek pavillonjára 482 ezer pengőt, a gyenge-tehetségű fiugyermekek kisujszállási gyógypedagógiai intézetére 100.000 pengőt, a tbc.-ben szenvedő gyermekek számára létesített gyógyintézetre 250.000 pengőt, a sebészeti tuberkulózis céljaira kiváló kakasszéki tó vizének, mint gyógytényezőnek kiaknázására 120.000 pengőt, a hatalmas arányú mátrai állami tudóbetegszanatórium létesítésére 6,500.000 pengőt, a Madarász-utcai csecsemőkórházra pedig 108.800 pengőt fordított a népjóléti kormányzat. Ezenkívül kórházi kölcsönökben részesült több város is.

A szociális beruházási hitel keretei és azok felhasználásának módja — fejezte be előadását Dréhr Imre államtitkár — kétségbevonhatatlan bizonyítéka annak, hogy Magyarország nagyarányú alkotómunkát végzett a nép egyetemes érdekében.

A lelki erő hatalma

— Pünkösdi cikk —

Írta: Dr. Farkas Endre

Bennünk lakozik egy isteni erő, a halhatatlan lélek. Istentől belénk plántált ez égi adomány arra való, hogy mozgassa az anyagi világot. Ha figyeljük az emberiség történelmét, akkor meg is állapíthatjuk azt a megdönthetetlen igazságot, hogy a lélek, az eszmék irányítják a világot. A lélek mérhetetlenül nagyobb érték az erő szempontjából is, mint a test. Minden cselekedethez, minden elhatározáshoz lelki erő kell. Ha nincs lelki erőnk, ha nincs, ami testi erőnk mozgásba hozza, akkor testi erőnk dacára gyengék és tehetetlenek vagyunk. A lélek hozza mozgásba a testet, a léleknek az ereje ennél fogva elsőbrendű, elhatározó és mozgató. Napoleon, a nagy hadvezér, aki ismerte a kardnak ható erejét, mégis azt mondta: „Csak két igazi hatalom van a földön: a kard és a gondolat. Idővel a gondolat mindig legyőzi a kardot.”

Istentől belénk plántált e felsőbbrendű erő, a lélek, nem arra való, hogy parlagon heverjen, hogy szunyadjon, hanem arra való, hogy működjék, hogy mozgassa az anyagi világot, arra való, hogy lángoljon, gyújtson, égessen és éljen!

Ezt a rendkívüli lelki erőt nem hagyhatjuk kiaknázatlanul a mi nagy nemzeti küzdelmeinkben sem. Amidőn az erők összefogására és összeműködésére van szükségünk, akkor ezt a legfontosabb, ezt a mindeneket mozgató lelki erőt nem hagyhatjuk figyelmen kívül. Ha Trianon folytán elvesztettük országunk kétharmadrészét, elvesztettük anyagi és testi erőnknek nagyobb részét, akkor ezt a nagy megfoghatkozást lelki erőnk kifejlesztésével kell pótolnunk, hogy csonkaságunkban is a felfokozott lelki erőnk folytán erősek, hatalmasak és félelmetesek legyünk.

Amidőn a nagy idők fokozottabb erőfeszítésre készítették a magyar nemzetet, nagy, ősturáni csodatevő lelkiereje mindig megmozdult és diadalmaskodott. Ha figyeljük a honalapító dicső őseinknek világra-

szóló teljesítményét, a nagyszerű honfoglalást, akkor azoknak nem a csekély félmilliónyi fizikai testi erejét csodáljuk, hanem csodáljuk azoknak nagy lelkierejét, bátorságát, szilárd elhatározását és tántoríthatatlan állhatatosságát, tehát mindmegannyi lelkierejéből tulajdonságait, mely képessé tette a maroknyi magyart arra, hogy messze keletről, ezer kilométerek ezernyi ádáz küzdelmein keresztül elérje a Kárpátokat és megvívja azokat, azokat a Kárpátokat, amelyek a hatalmas, több mint százmillióos orosz nemzetet összemorzolták. Vagy vessünk egy pillantást a 48-as honvédeink dicső tetteire. Itt is bámulnunk kell a nagy magyar csodatevő lelkierejét. Ellenünk az osztrák, ellenünk a fellázított összes nemzetiségeink s mint Petőfi mondja: „Kárpátoktól le az Adriáig, egy bős üvültés, vad zivatar, szétszórt hajóval s véres homlokával áll a viharban maga a magyar!” Maga volt a magyar, de vele volt nagy lelkiereje, amely felfokozta testi erejét is s levert itt minden felbujtót s minden árulót, az osztrákot s az általa fellázított nemzetiségeinket is.

Láthatjuk, hogy micsoda hatalmas erőtevéző a lelki erő, amit nem szabad szunyadni engedni soha, de különösen most, amikor erőnk fokozatos kifejlesztésére van szükségünk, hogy nemzetünk ebből a gyászos katasztrófából szabaduljon. Előbb lelki erőnknek kell kifejlesztetni, előbb mintegy varázsütésre vissza kell szerezniünk lelkünk integritását, akkor a területi integritás visszaszerzése gyerekjáték lesz. Ha nagy lesz a mi lelki erőnk és méltatlan szenvedéseink felett érzett haragunk, akkor nem fogunk megférti a csonka hazában, hanem ki fogunk törni, mint nagy, dühös oroszán, mely nem tud megférti szörnyű haragjától szűk barlangjában, kijő s messze pusztákon hordozza szörnyű haragját, megrendülnek a puszták szibarita lakói s reszketnek majd a végek tolvaj hiénái!

A képviselők meleg hangu levelet írtak a beteg Gaál Gasztonnak

A magyar agrárpárt vezére: Gaál Gaszton már hetek óta súlyos betegen fekszik balatonboglári otthonában. Az agrárérdekek lelkes harcosához képviselőtársai meleghangu levelet intéztek. Orvosai legutóbb azt ajánlották neki, hogy felgyógyulása esetén legalább három hétig kapcsolódjon ki a politikai életből s utazzon egyelőre a délvidékre.

Gaál Gaszton távolmaradása nagy vesztesége a most folyó költségvetési vitának, mert a nagytekintélyű ellenzéki politikus fejtegetéseit mindig nagyra becsülték s a Ház minden oldalán nagy érdeklődéssel hallgatták.

Amint betegségének híre megérkezett a képviselőház folyosójára nyomban elhatározták képviselőtársai, hogy jobbulást kívánnak

neki. A háznagy hivatalban nyomban meg is szövegezték a levelet, amely a következőképpen szól:

Mélyen tisztelt Barátunk. Öszinte részvétellel értesülünk arról, hogy egészségi állapotod megrendült. Érezzük azt a hiányt, amely a törvényhozásban jelentkezik távolléted miatt s midőn kérjük a Gondviselést, hogy drága egészségedet mennél előbb állítsa helyre, biztosítunk igaz nagybecsülésünkről és baráti szeretetünkről. Budapest, 1929 május 8.

Mély tisztelettel Képviselőtársaid és barátaid. Ezt a levelet első között írták alá a kormány jelenlevő tagjai: Wekerle és Walkó miniszterek, azután Almássy László, a Ház elnöke, Apponyi Albert gróf, az ellenzéki vezérpolitikusok és még körülbelül százhusz képviselő.

ARANYKALÁSZOK

A MAGYAR FALU KÉVÉJÉBEN
vitéz bajcsi Zsilinszky Endre
gondolataiból

Ha kevesebb a kenyér: egyenletesebben kell elosztani. Ha harmadnyi a föld; annál inkább kell igazságosan megosztani a megmaradt keveset. Ha kisebb a válsztek a csonkaság miatt tehetségekb; annál jobban meg kell becsülni és helyére állítani minden igazi értéket.

Trianon csak arra kötelez, hogy kiki — nagy és kicsi egyaránt, de elsősorban a „nagy” — leszállítsa az igényeit. De nem ment semmiféle egyéb kontraszelekciót, mint ami a megszükül és megnehezdedett életből kire-kire esik. Hanem igenis: Trianon a becstelenség, lopás és lázítás bélyegét sűti minden anyagi vagy egyéb előnyre, mely bárkire a nemzet és az ország katasztrófájából háramlik, minden töbzódásra, minden állami és magánparlásra, a dolgozók, a szegények, a védtelenek és nyomorgók minden kizsákmányolására, minden álláshalmazásra, minden tulzottsá és meg nem szolgált jövedelemre, — minden szembeszökő tehetségiprásra és szolgatényészetre.

De nézzük a társadalmi kiválasztás demokratikus elvének érvényesülését. Föltárta-e az elmúlt 10 év a legszélesebb néprétegek értékbányait, megnyitotta-e a magyar parasztság évszázadok alatt halhatlan mélységekben lerakódott és felhalmozódott energiakészletét, napfényre segítette-e belőlük mindazt a friss idegerőt, intellektuális és akarati feszültséget, föld alatt titkon érő, idáig elrejtett népi szikráit, aranyszemcséit a faji zseninek, melyek új aranyvalutát adhatnának a magyar névnek? Keserű kérdés. Társadalmunk hajcsövessége ma csakolyan tökéletlen, ha nem eldugultabb a falvakban, mint akár egy félszázaddal ezelőtt. A falu s benne a magyar nép zömét elzárja az élet gócaitól szegénysége, politikai és gazdasági elhagyatottsága, uttalansága, iskolázatlansága, szervezetlensége. A paraszti tehetség rendszerint megreked az elemi iskolában és a falu határán, vére megsűrűsödik, ambíciója teret nem találván az egyéniség kibontására, önmérsztő méreggé keseredik.

Egy gyökerében elhibázott gazdaságpolitika során éppen a testileg olyan acélos parasztság sorvad a legkétségbeesettebben, pusztul „népbetegségekben”, a felhalmozott testi energiacsirák nem tudtak benne kifejlődni. Egy éppolyan gyökeresen elhibázott testnevelési rendszer, mely nem a nagy tömegek testnevelésére és sportjára építkezik, csak tódítja e bajokat. Ugyanakkor a testileg silány szövétü zsidóság ellepi a Dunát, a Balatont, a hegyeket, az élet napfényes oldalait mind magának foglalja le, a remek kötésű délceg magyarság pedig átkerül a másik, az árnykos, a nyirkos szakadékokba. Az erős kisselejtőződik, a gyöngye kitenyésződik.

A magyar gazda két-három százalékos haszonnal termel s még jó, ha nem fizet rá; a bank bevallottan 11—14% o-os tiszta jövedelemmel zárja mérlegét. A föld termékei jó, ha elérik a békeárakat; az iparcikkéért mégis kétszer, háromszor annyit kell fizetni, mint a békevilágban. A földadó tíz százalékkal több, mint 1913-ban; a mindenható részvénytársaság. — a bank, gyár, — társulati adója ugyanennyivel kevesebb. A munkás jó ha 80—90% o-át éri el békebeli bérének, de a bankigazgató — Trianon ide, Trianon oda — kétszeresét és háromszorosát, talán többet is, megkeresi békebeli jövedelmének.

Tiszafüred és vidékének kiáltványa a Tiszaparti lakossághoz

Mint ismeretes, a vízjogi törvények 1885. évi XXIII. törvénycíkké folytán a folyamat mentén a helyzet tarthatatlanná vált, t. i. a Tisza v. m. f. az egyik község határából már 2-300, 4-500 holdat elszagattott és odarakta a másik község határához. Minthogy ezen töltések vagy lerakások a nyertes parti birtokosságoknak tekkönnyileg még nem is állhat a nevéükön s így ezen elszagattott részekért még mindig a vesztes parti birtokosság adózik, miért a megbocsáthatatlan igazságtalanságot teljesen megelégteltük és ennek orvoslásáért már 1926-27. évben a földmivelségi minisztériumhoz fordultunk.

Tudjuk azt, hogy ezen kérdés már annyira elfajult, hogy ezen kérdésnek a szokásos rendezése vagy orvoslása ma annyira kerülne, hogy a Csonkamagyarország aligha érne többet s így olyan megoldást kértünk a kérdéses kérelmünkben, amely nem róna az államháztartásra tetemes kiadást és mégis meghozná a folyamat mentén a kívánt igazságot és nyugalmat, amely a következőleg alakulhat.

A fentjelzett törvénycikk módosítások aszerint, hogy akinek a birtokához töltött a Tisza vagy más folyam, csatoltassék azon rész az illető birtokosnak vagy birtokosságnak a birtokához. És fizesse meg az a birtokos vagy birtokosság a birtokához töltött résznek a forgalmi értékét.

S viszont akinek a birtokát elhordta a Tisza vagy más folyam, fizessék meg azok földjeinek szintén a forgalmi értékét. Ezen megoldási módszer, mint ahogy a fentiek is mutatják, nem róna az államháztartásra tetemes kiadást, mert amit az állam kifizetne az egyik oldalon, körülbelül visszakapná azt a másik oldalon s így ezen kérdés rendezéséhez nem kell más, mint egy kis jóakarát és igazságérzet.

Ezen kérelmünk igazságát és helyességét akkor magáévá is tette a nagy-

méltóságú földmivelségi miniszter ur, amit elég világosan igazol az, hogy a fenti kérelmünk tárgyalása már az »Uj Barázda« 1927. évi szeptember hó 22-i számában megjelent, a földmivelségi minisztérium őszi munkaprogramjába be lett sorozva és az ügyben mégis a mai napig sem történt semminemű érdemleges intézkedés. Az okot kutatni, azt hisszük, fölösleges s így nem marad más

látra, mint gróf Teleki S.-nak a már jelzett felfogásának a szem előtt tartásával még nagyobb erővel megindítani egy országos partmenti mozgalmat.

B. támogatásukat várva, maradunk az alulírott partmenti birtokosság, a tiszafüredi érdekelt parti birtokosság nevében:

Szöke Sándor Üreg György

Tiszababolna parti birtokosság nevében:

Szikszai Vilmos Besenyei László

Tiszaszőlös parti birtokossága nevében:

Tóth István Góz András

Egy érdekes levél a kisüstügyben

Irta: **Uránovits Mátyas** bajai kisgazda

Egyik lapjuknak a melléklete volt az az üres iv, amit mi néhány aláírással kitöltöttünk.

E lapnak a felírása és minden szava a magyar kisgazda szívét járja keresztül s ösztönzi, hogy kitartás, remény, mert van még valaki, aki a ti érdeketeket is átlátja s azt akarja, hogy a kisebb ember is éljen s élvezze munkájának a gyümölcsét. Nem úgy, mint eddig, hogy szánt, vess s mikor arra kerül a sor, hogy mérlegre tegyék azt, amit megmunkáltunk véres verejtékkel. Fizess ide, fizess oda, még a termés nem is fedi azt, amit követelnek az embertől, hanem a számításunk mindig minusz, nem pedig plusz.

Örömmel olvassuk, hogy csatlakozunk Madarász Zsigmond v. kisgazda-képviselő indítványához, amelyben a kisüsti földdek haladéktalan visszaállítását kérik azért, hogy törkölyünk stb. ne romoljon, kárba ne vesszen, hanem az feldolgoztassék és értékesítették.

Ez reánk nézve nagyon üdvös dolog lenne, ha ez megvalósíthatnák, mert Csonka-Magyarország területén a kisüstök megszüntek létezni s helyettük a központi szesz-földdek állítottak fel, úgy, hogy azoknak tulajdonosai többnyire nagyobb gazdák, vagy tisztviselők. Ugy ők azoknak a vezetőjük is, akik szakértelem nélkül, részvénytársasággá alakulván dolgoznak s amikor arra kerül a sor, hogy mérlegre

tegyük a munkánkat, látjuk, hogy a munka passzív eredmény.

Ez így volt s így is marad.

Nem engedik ma dolgozni és dolgoztatni az olyan embereket, akiknek szakértelmük van s tudják, hogy mit csinálnak. Annak azt mondják, hogy buta, az pedig, amikor egy nyugdíjas tisztviselő a központi földében 96 fillér főzési díj helyett 1 pengő 20, 1 pengő 50 fillért fizetnek, az helyes és az okos.

De nem baj. Tűrünk és hallgatunk. Jelenleg csak a központi szeszfeldék működhetnek, pedig láthatta már régen a pénzügyminiszter ur is, hogy helytelen az a játék, amit űznek, mert egyrészt kivette pár ezer kisember szájából a kenyeret, olyanokból, akik a szeszfeldékekkel dolgoztak nemcsak ők, hanem apjuk, nagyapjuk, dédapjuk. Most jött egy újabb rendszer, amely különféle nyugdíjas tisztviselőnek adja oda a főzési jogot s azok bitorolják azt, amit az arra ráutalt kisüstös csinálna. De ha én a pénzügyminiszter ur helyébe lennék, úgy elvonatnám a nyugdíjat, mert tulajdonképpen ha valaki nyugdíjas, akkor az alatt az értendő, hogy pihenjen s nem pedig 2-3 ember szájából elvegye a kenyeret.

Már itt volna legfőbb ideje, hogy a kormány s a vezető tényezők már beláthatnák a hibájukat, amelyért mi sok milliók szenvedünk s tétlenül nézzük, hogy ez meddig

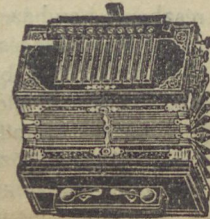
fog így menni s mikor lesz ennek vége. Szívünk mélyéből kívánjuk, hogy Madarász képviselő urnak az indítványa sikerüljön s annak idején az zászlaja alatt kívánhatnánk neki egy meleg kézszorítással „Isten Hozzád“-ot, hogy találkozott mégis egy egyén, aki a mi kérésünket is feltárta a vezetőkhez, s ki is vívta azt, amit már itt Baján 8 év óta várunk, hogy kérésünk orvoslásra talál, de eddig eredménytelenül.

Vagyunk mi Baján kisgazdák pár ezren, akik nevében írom e pár sort, mert mindannyiunknak fáj az, hogy sok minden lehetne, de nincs semmi, sőt ami kevés van, ma-holnap az sem lesz.

A bajai kisgazdáknak azt üzenjük, hogy legyenek egy kevés ideig türelemmel. A beérkezett aláírások és kérvények most vannak feldolgozás alatt s mihelyt elkészültünk vele, Madarász Zsigmond azonnal összeállítja a küldöttiséget, amely illetékes helyre juttatja. Nem aludt el az ügy, csak rengeteg aláírásnak és indítványnak az elkészítése vesz sok időt, igénybe. A munkát pedig el kell végeznünk, mert mi nem akarunk fél munkát csinálni. Valószínű, hogy pár hét múlva elkészültünk a beérkezett sok ezer iv feldolgozásával és akkor azonnal megindítjuk akeiőt. (A szerk.)

Pompás hangszerek

közvetlenül Európa legnagyobb hangszerszét-küldésétől.

Tájékoztató árak:

Hegedők — már P 7-90-161
Harmonikák már P 7-80-161
Citerák — már P 11-80-161
Klarinétok már P 14-95-161
Mandolinok már P 15-20-161
Gramofonok már P 29-50-161

60 oldalas új
diszfóárjegyzékünk ingyen!

Meinel és Herold

hangszer-,
beszélőgép- és harmonikagyár
Budapest, IX/109. Üllői-ut 19.

A FALU POÉTÁI

Őszi alkonyatkor

Őszi alkonyatkor,
Ugy elgondolkozom,
Hová lett a tavasz,
A szép ifjúkorom?
Amikor a tavasz
Virágai nyíltak,
S szebbnél-szebb hajtással
Mosolyogva hívtak.
Piros rózsabimbók,
Jácint, georginák,
Én pedig csak néztem
Ezt a sok szép csodát.

De elmúlt a tavasz,
Jött aztán a szép nyár,
Melyet minden ifju
Olyan epedve vár.
Én is vártam reá,
El is jött az egyszer,
Itt a felvidéki,
Gömöri hegyekben.
Egy szép kis faluban,
Tavasz nyílásakor,
Vadvirágos réten,
Épp úgy alkonyatkor,
Láttam ott egy szép szál
Piros rózsabimbót,
Melyhez azóta sem,
Másikat, hasonló.

Le is téptem én azt,
Kebelemre tűztem,
Hogy el ne hervadjon,
Pohárba is tettem.
Gyakran öntözgettem,
Mégis elhervadt,

Egy bus őszi napon
Örökre elhagyott.
Jaj, akkor éreztem
Igazi fájdalmat,
Azt hittem: a szívem
Végképen meghasad.

Uppony DEMJÉN GÉZA

Ész és akarat

Oly picike a kishangya
S mily nagy morzsát görget.
Magyar ember sokkal nagyobb,
Hogy ne tudna többet!

Tiszta ész és vasszorgalom,
Csupán e kettő kell
S az Isten is ránk mosolyog
A fehér felhőkből.

Szeged szentgyörgyi Laurenty Ilus

Az én lapom...

Alkonyodik. Lement a nap.
Még most sem jön az a szép lap?
Mit epedve oly rég várok,
Képzeltben messze járok,
Messze, messze, messze szállok.
Látom magyar népem multját,
Majd fényes csillagnak utját,
Mely a népet felébreszti,
Serény munkára készíti,
Pátfogásban részletti.
Látom küzdök viadalát
És e csillag diadalát,
Látom népek buját-baját,
Majd a lelkek gyógyulását,
És a szívek háladását.
Álmodásból ébredve
Lapom adják a kezembe.
Kadves lapom, te vagy nekem,
Reménységem mindenem,
Áld meg útján Istenem.

Kenderes MADARÁSZ LAJOS

Szeretek

Szeretek egy kis lányt
Nem is olyan régen.
Olyan mint egy csillag
Oda fön az égen.

Éj fekete szeme
Hogy ha reám ragyog
Ki sem mondhatom,
Hogy milyen boldog vagyok.

Fekete a haja,
Mint az éj sötétje,
Boldogságom egyik
Mérhetetlen kincse.

Bár Ő is szeretne
Mint ahogy én ötöt,
Nálamnál boldogabb
Nem járná e földet.

Makó GILICZE MIHÁLY

Szívem leghőbb vágyai

Hálát adok az Istennek
Idáig már eljutottam,
Hogy: pár verset, szívből irtam,
Tizenégy éves koromban.

De hiszen még most vagyok csak
Életemnek a hajnalán,
És ha az Isten megsegít:
Mire vihetem ezután?...

Ha négy polgárit kijártam
Melyből vagyok utolsóban.
A földet művelem én is,
S leszek értelmes kisgazda.

Meddig birom, addig viszem,
Semmikép el nem maradok,
Hazámért pedig, hogyha kell:
Azért örömmel meghalok! —

S verseimet a . . . verskönyvben,

— A lelkeket Isten látja,

Hogy olvashassam és lássam.

Érzem: szívem leghőbb vágya! —

Mélykut OBRADINA ISTVÁN

Iskolás koromból...

Ötéves koromban iskolába mentem.
Elküldtek, mert otthon sokszor nemjót
tettem.

Irtam is én ottan sok görbe kampókat,
A többek között sok harapófogókat.
Őt tanítóm volt és ezek közt egy Lajos,
A gombozás tőle volt egy kicsit bajos,
Mert rá állt a lyukra, de hárman elhúztuk,
Mig a negyediket pöckölni unszoltuk.
Bemegy, panaszkodik a lelkész urunknak,
Hogy a gyermekek csak gombozni tanulnak
Bejött a lelkész és hozta a nádpálcát,
Bezzeg, kiporolta mindegyikünk hátát
Sőt én még külön is nagyobbakat kaptam,
Mivel a gyermekek közt első én voltam.
Utolsó tanítóm két évig tanított,
Aztmondta, mit tudott, mindent belém-
oított.

Az apámnak mondta, hogy adjon iskolára
A jó föld nevésszen parlagon hiába,
Mivel egyfi voltam, nem adott az apám
Igy maradtam én meg, kapán meg a
kaszán

Pedig ami történt iskolás koromban —
Azt is mind nótába, avagy versbe kaptam.
Szerelemről írni már nekem nem lehet
Hatvan tavasz ment el, már a fejem felett,
Mert azt csak érzéssel lehet jól megírni
Az ifjabbak tudnak ily érzéssel birni.
És, hogy ha eztet is félre dobják aztán
Nem írok én többet,
Csabdin SZUKÁN ISTVÁN

Imádkozik a puszta

A templom tömjénes levegője, az orgonák Istenhez szálló akkordjai minden lélekből az Istenseghez való felemelkedést váltják ki. A meggyötört, összetört falusi ember a templomba megy, hogy a hetedik napon kiemelkedjék a hétköznapi szürkeségből.

De nincs lélekemelőbb látvány, mint amikor az istentiszteletet a természet ölében tartják, hogy az ájtatos ének a levegő hullámain szálljon az Isten trónusához.

Ilyen ünnepség volt vasárnap a Hortobágy tőszomszédságában: Pusztakócson. A tisztafüredi apostoli lelkű esperes plébánosa nem ismer fáradságot. A keresztény gondolat igazságait kiviszi a pusztába — s mint hajdanában az Ur — husz kilométeres távolságra is elmegy, hogy gondozza, ápolja és erősítse híveinek lelkét.

Az Egyház léleknevelő igéit azok közé is kiviszi, akik a pusztában laknak. A pusztában tábori oltárt állít fel, hogy az Istent dicsőítő ének összevegyülve az Ég madarának: a pacsirtának dalával, szent harmóniában szálljon fel az Ég Urához.

S a nép... Szent alázattal és buzgalommal járul a kis oltár elé, hogy elvégezhesse a husvéti szent gyónást és áldozást.

Az arcokra szelíd nyugalom ül. Látszik mindenkin, hogy ebben a pillanatban közel van a Láthatatlanhoz, a világok Urához, az Istenhez.

Az áhitatos áldozat után megindul a buzszentelési körmenet... Ájtatosan száll az ének az ég felé s áldást kér a határra. A tavaszi szellő lágyan csókolgatja az ájtatos arcokat s azt sugja a fülükbe:

— Bizzatok a földenyében, szeressétek, — akkor nektek adja minden áldását.

Leventenap Szentgálon. Saját tudósítónktól: Folyó hó 5-én volt Szentgál nagyközség leventéinek zászlószentelési ünnepe. Az ünnepély tábori istentisztelettel kezdődött. A nagyszabású ünnepségen részt vett dr. Jókai Imre Miklós országgyűlési képviselő és felesége, aki a zászlóanyai tisztét viselte. Megjelent még vitéz Augusztin Andor őrnagy, az istentiszteletet pedig vitéz tihanyi Kiss Kálmán református lelkész vezette. Ifj. Kun Andor Hajdu István: „Isten, király, haza” című költeményét szavalta el, a helybeli földmivesszövetség fuvószenekara pedig a magyar Hymnuszt játszotta. Az ünnepély végével a levente diszszakasz felvonulása következett, majd bankett és reggelig tartó táncmulatság.

Műkedvelői előadás Apcon. A „Faluszövetség Apci Fiókjának” földmivesszövetség szépen sikerült műkedvelői szín-előadást tartott ápr. 1. és 7-én, amikor a „Sárga csikót” adták elő olyan készültséggel, hogy hivatásos színészek sem adták volna elő különben. Ezt megelőzőleg a tél folyamán a „Tépett rózsát” adták elő szép betanulással. Az előadások tiszta jövedelme a könyvtár céljaira lesz fordítva. A betanítás fáradságos munkája Butyka Sándor és Bányász Sándor apci r. k. tanítók érdeme. Az ifjuság érdekében sokat tettek a „Faluszövetség” vezetői is Lévay István elnök, Kovács P. István titkár, Kiss András pénztárnok, Lévay Ferenc ellenőr és még mások.

Kadarka Péter az oláh ünnepeiről

Tisztolt Magyar Falu, teljesült az átok,
Nem ünnepelethetnek a rabló oláhok.
Kincses Kolozsvárra, ahogy összegyűltek
A fekete felhők szörnyen megdördültek
S olyan árvíz zúdult a régi városra:
Vesztett félelem szállt, minden bocskorosra.
A darócos mócsok mea culpát vertek
Oduikban még csak mozdulni sem mertek.
Azt hitték, hogy menten itt a világ vége
Ugy borult agyukra lelkük sötétsége.
Hát, mondok téns'uram, igaz, ami igaz,
Nekünk magyaroknak még ez is kis vigasz,
Mert a magyar Isten vizet döntött rájuk,
Csurom viz lett mócsok, ünneplő ruhájuk.
Hogy mer ilyen népség Kolozsvárra menni,
Hol keresnivaló, nincsen neki semmi?
Mátyás városában az ur, csak a magyar,
Oláh ünnepélyt még az Isten sem akar.
Bár csak én lehettem volna Istennyila
Térdbe szakadt volna minden oláh ina.
Magyar ég vizetől cikáskoltak volna,
S vitéz volna az ár úket a pokolba.
Erdély fölött pedig kisütött von' a nap
S csókot szórtak volna fényes napsugarak.
A csiki hegyekben magyar nóta szólna,
Nekünk nyilna minden ékes gyöngyvirága.
Boldogan vigadna, a magyar, a székely:
Akárcsak jó magam, a

Kadarka Péter

Magyar marha az olasz piacon.

Mint megirtuk, néhány hét óta az olasz állatkereskedők rendszeresen megjelennek a budapesti állatvásáron és vásárolnak. Ezenkívül azonban közvetlen kivitel is van mostanában a milánói állatvásárra. A május 6-i milánói vásáron például a felhajtott 1092 darab élőmarhából 480 drb. volt magyar származású. A prima ökörért 1.25—1.30 pengőt fizettek a vevők kilónként.

Fejszével összevagdalta sógorát.

(Kámi tudósítónktól.) Halálos kimenetelű gyilkosság történt Kám községben, melynek áldozata Kádi Pál községi előljáró. Kádi Pál és öccse, Géza együtt laktak az apai házban. Többször támadt közöttük nézeteltérés, de mivel Pál higadtabb természetű volt, egy kis pörlekedéssel elintézték. Május 7-én történt, hogy a két testvér összeszólalkozott, de közben elsimult a dolog. Pál kiment a szőlőbe s talán sohasem volt még olyan jó kedve az egyébként kevés beszédű embernek, mint ezen a napon. Este, amint a kocsihoz hazatért, Kádi Pál kifogta a lovakat, felesége pedig bement a konyhába s gyermekeit végigkínálta a hazavitt borból. Ekkor lépett be sógora is, akit szépen, udvariasan szintén megkínált. Az asszony nem fogadta el a bort, hanem ahelyett azt mondja Kádi Pálnak: — Nincs urad! Ott fekszik az istállóban holtan. A szerencsétlen asszony sikoltva rohant az istállóba, ahol tényleg holtan feküdt férje összevagdalt koponyával. Hogy a gyilkosság, hogy történt még nem lehet biztosan megállapítani. Kádi Pált a sógora verte agyon fejszével. Azzal védekezik, hogy férjét Pál megakartá fojtani. A hivatalos vizsgálat azonban semmiféle fojtogatási nyomot sem talált Kádi Gézán. Ugy az asszonyt, mint a férjét a csendőrség letartoztatta. Kádi Pált, akit az egész község rajongásig szeretett igazságosságáért, nagy részvétellel temették el. A szerencsétlen gazda nyolc árva hagyott maga után.

Esküvő a táborban. A Magyar Falu lelkes tagjának: Pajor István, nagykönyvi lakosnak Jozsef nevű fia kedden vezette oltár elé Péter Mihály leányát: Teruskát. Az ünnepélyre a Magyar Falu szerkesztőségét is meghívták, azonban elfoglaltságuk miatt nem vehettek azon részt. Az ifjú párnak és az örömszülőknek ezután kívánunk boldogságot örömet és sok szerencsét.

Egy darab alig használt
fűkaszázó gép

eladó. Meszes István Magyarlad, u. p.
Németlad. Somogy megye.

(†) „Garantol” a közsémi tojáskonzer-válószer által szavatolunk, hogy a tojások egy évig frissen maradnak, ha azokat az azzal készült oldatban elhelyezzük. A tojásoknak elmarad meszes izük és egyenértékű a teljesen friss tojás tulajdonságaival. Gazdaságos és emellett olcsó, mert egy csomag sok száz tojáshoz elegendő. Ma már minden szaküzletben beszerezhető.

Kisgazdaképző iskola. Az állam csermajori kisgazdaképző iskolájába olyan kisgazdák gyermekeit veszik fel, akik saját földjüknön, vagy bérletükön maguk gazdálkodnak és fiaikat szakszerűen akarják a mezőgazdaság minden ágában kiképezni. A kétéves tanfolyamra júliustól kezdve jelentkezhetnek olyan 17-ik évüket betöltött gazdaifjak, akik legalább négy elemi iskolát végeztek. A felvételi feltételeiről választélyeg ellenében részletes felvilágosítást küld a csermajori kisgazdaképző iskola igazgatósága.

Csendőrgyilkosság Zamárdi határában. Balatonzamárdi határában megdöbbentő gyilkosság történt, amelynek áldozata egy hivatását lelkiismeretesen teljesítő derék csendőrtiszt helyettes. Pénteken délután Réthy Flórián csendőrtiszt helyettesnek és a melléje beosztott csendőrnök örfájatuk teljesítése közben feltűnt két csavargó. A két csendőr igazolásra szólította fel a gyanús külsejű embereket, majd meg is molesztta őket. A zsebekből tolvajkulcsok és különböző betörőszerszámok kerültek elő, azonkívül két üveg pezsgő is. Réthy tiszt helyettes mindjárt arra gondolt, hogy a két csavargó valószínűleg a közeli majorságban betörést követett el, ezért csendőrtársát elküldte a majorba, hogy megtudakolja, feltevése helyesnek bizonyult-e? A csendőr eltávozott és amikor félóra múlva visszajött, megdöbbenve látta, hogy Réthy Flórián összetört fejjel, vérbenfagyva fekszik az országút árkában, mellette hever saját véres fegyvere, amellyel minden valószínűség szerint a két betörő agyonverte a kötelességét teljesítő csendőrtiszt helyettesét. A gyilkosságot heves dulakodás előzhatta meg, amelyben a csavargók is megsebesülhettek, mert Balatonrendrei irányában mintegy egy kilométeren keresztül véryomokat hagytak hátra. A gyilkosokat az egész ország csendőrsége és rendőrsége éjjel nappal keresi, miután az egyiknek nevét is sikerült megtudni, aki többször büntetett kasszaferó.

Izzadnak az eszkimók a sarkvidéken. Stefanson dr. egyetemi tanár, az oxfordi egyetemen tartott előadásában

szembeszállt azzal az általános felfogással, mintha a Sarkvidéken örök tél uralkodnék. Szerinte ezt a tévhitet a sarkkutatók terjesztették el. Valójában Izlandban januárban egy fokkal alacsonyabb a hőmérséklet, mint Milánóban. A hóesés az Északi-Sark környékén nem nagyobb, mint Skóciában. A világ legészakibb szigetén 120-féle virág nyílik és a grönlandi eszkimók legfeljebb az iskolában hallhattak valamit a hókunyhókról. Maga az előadó sarkvidéki területen 28 Celsius fok melegezt mérte meg. Igen gyakran látott izzadságtól patakzó eszkimókat, amint a folyók mellett kerestek üdülést a hőség ellen. Az eszkimók kendőkkel kergették el magukról a szunyogokat. Amióta pedig kitűnt, hogy a sarkvidéken arany, petroleum és más értékes ásványok találhatóak, a magánemberek is gyakran felkeresik a sarkvidéket. Ezzel leáldozott a sarkkutatók dicsőségének napja. Az előadó végül rámutatott arra, hogy a sarkvidéken körülbelül négymillió iramszarvast lehetne tenyészteni, ami igen fontos szerepet játszhatna a világ hulléllátásában.

Gulácsy Dezső képviselő meghalt.

Gulácsy Dezső a tarpai választókerület képviselője, az Egységspárt tagja, szombat este 6 órakor 59 éves korában meghalt. Gulácsy Dezső néhány nappal azelőtt tüdőgyulladást kapott és az annak következtében fellépett magas láz szívgyengeséget idézett elő, amely halálát okozta. Holttestét vasárnap délután 3 órakor szentelték be a Kerepesi-úti temető halottasházában, ahonnan este a hevesgyeji Gulácsra szállították és ott helyezték el a családi sírban.

A göncruszkai veszekedés hullámai. Molnár István múlt heti nyilatkozatával szemben Kopcsó Lajos, Kopcsó Ferenc, Kopcsó Ferencné és Körtefáji András aláírásával levél érkezett szerkesztőségünkbe, amelyben állítják, hogy a veszekedést az április 24-ki számunkban közöltük élethűen és az felel meg a valóságnak. Ezt a nyilatkozatot kötelességszerűen közzétettük s ezáltal a göncruszkai ügyet ezennel lezárjuk.

Csonka Magyarország pénzkészlete. A legfőbb állami számvetőség kimutatása szerint 1 pengőből 39 millió 286 ezer 362, 50 filléresből 14 millió 921 ezer 474, 20 filléresből 25 millió 839 690, 10 filléresből 32 millió 255 ezer 530, 2 filléresből 78 millió 312 ezer 983 és 1 filléresből 30 millió darab van forgalomban.

Halálra égett a szappanfőző kondérban. Palati Györgynek Békéscsaba mellett, Csótómó községben kisebb földbirtoka van. A főmérnök néhány nappal ezelőtt ideutazott le, hogy megnézze mennyire haladtak előre birtokán a tavaszi mezőgazdasági munkálatok. Palatiék egyik tanyáján szappant főztek és a kondér körülbelül egy emelet magasságban hatalmas fahasabokra állították fel. A főmérnök, hogy megvizsgálja a szappanfőző üstöt, felmászott a magas faalkotmányra és ekkor szerencsétlenség történt. Vigyázatlanságból igen közel merészkedett a kondér széléhez, ott megcsuszott és mielőtt még bárki segítségére is siethetett volna, belezuhant a kondérba. Segélykiáltásaira természetesen azonnal emberek rohantak elő, akik botok, rudak és kötél segítségével csakhamar kihúzták a főmérnököt a forró katlanból. Autón rögtön Békéscsabára szállították a sebesültet, azonban már minden orvosi kísérlet hiábavaló volt. A szerencsétlen főmérnök testét annyira összeégette a maró folyadék, hogy ugyszólván egyetlen ép darabka sem maradt rajta. A békéscsabai orvosok lesújtó véleménye után a családtagok, hogy minden lehető megkíséreljenek, autón még aznap éjszaka Budapestre hozták a szerencsétlenül járt főmérnököt, aki azonban az egyik szanatóriumban rettentő szenvedések után vasárnap meghalt.

Örökfürdő helyett bérlet

Siófokot nem vette meg a népjóléti miniszterium, helyette a Balatonfüredi Bérlo Rt.-t veszi át másfélmillió pengőért

A „Magyarság” című napilap hosszú cikkben írja le a népjóléti miniszterium és Krausz Simon bankár között létrejött bérletátvételt, amely a Balatonfüredi Bérlo részvénytársaság fürdőjére vonatkozik. Többek között a következőket írja:

„A balatonfüredi fürdőbérlo részvénytársaság főrészvényese, Krausz Simon és a népjóléti miniszterium között megállapodás jött létre, hogy a miniszterium a tisztviselő-betegsegélyezési alap és a magántisztviselők biztositó intézete részére megvásárolja a bérlo társaság részvényeit egymillióöt-százézer pengőért. Ehhez a megállapodáshoz a minisztertanács még nem járult hozzá, hanem megbízást adott a népjóléti miniszternek, hogy egyes részleteket a további tárgyaláson tisztázzon. A Magyarság közlése erről a furcsa tranzakcióról a legnagyobb feltűnést keltette nemcsak az érdekelt köztisztviselők és magántisztviselők között, hanem politikai és közgazdasági körökben is, ahol nem tudták megérteni, miért akar a kormány ilyen tekintélyes összeget áldozni egy bérleti szerződés átvételéért, amikor köztudomású, hogy a jelenlegi bérleti feltételek különösen az államra nézve tartahatatlank és új megállapodást kell kötni Balatonfüred tulajdonosával, a bencésrenddel.

A népjóléti miniszterium „elvi alapon” nem vásárolta meg Siófokot.

Sok szóbeszédre adott azonban alkalmat ez a tervezett bérletvásárlás azok között a fürdőtulajdonosok között, akik az új fürdőtvény megszavazása után kísérletet tettek arra, hogy az államnak, amely a törvény szerint intenzívebben akar beleszólni a fürdők kezelésébe és fejlesztésébe, átadják fürdőiket. Csonkamagyarországon, sajnos, nem tulságosan nagy a fürdők száma, ezek között kétségtelenül egyik leglátogatottabb és a közönség szerint legrentábilisabb Siófok. Ertesülésünk szerint Siófok fürdőtulajdonosa, az Ertl-család, a fürdőtvény megszavazása után ugyancsak felajánlotta a népjóléti kormányának Siófokot. A fürdőhöz 160 holdnyi terület tartozik, ezenkívül három szállodaépület, két villa, a Balaton mellett legmodernebbül berendezett kávéház- és étteremépület, a strandfürdő, amely legnagyobb és legmodernebb a Balaton mentén, nyolcezer személy befogadására alkalmas. Mindezt örökáron, nem bérletben hajlandó volt az Ertl-család egymillióöt-százézer pengőért átengedni az államnak.

Siófok tulajdonosai akkor éppúgy, mint a többi fürdőtulajdonosok, akik a népjóléti miniszteriumhoz fordultak, azt a választ kapták, hogy tévesen értelmezik a fürdőtvényt, a népjóléti miniszterium elvileg nem vásárol fürdőt, csupán az ország fürdőpolitikáját kívánja irányítani. A miniszterium tehát visszautasította Siófok megvásárlását, bár itt olyan hatalmas területet kapott volna a Balaton mellett a legmodernebb fürdőfel-

szereléssel, ahol kétségtelenül legalább annyi köztisztviselőt és magántisztviselőt lehetett volna elhelyezni, mint Balatonfüreden. Siófok ha nem is szívбай ellen, de mint üdülő- és nyaralóhely, már csak felszerelése, kitűnő strandhomokja és a fővároshoz való közelsége

miatt is rendkívül alkalmas a családosi tisztviselők elhelyezésére és ezt az egész fürdőhelyet, ahol óriási terület állott volna rendelkezésre esetleges parcellázásra vagy építkezésre, a népjóléti miniszterium nem volt hajlandó megvásárolni azért az árárt, amit most Balatonfürednek bérleti szerződéséért akarnak kifizetni.

Mi csak azt nem tudjuk megérteni, miért kell az államnak másfél milliót kidobni bérletért, amikor a Balaton mellett egy másik fürdőt ugyanilyen összegért tulajdon gyanánt is meglehetne venni.

ÉLET...

Irta: HORVÁTH JÓZSEF

Ó Elet, fájdalom forrása,
Be sokat hazudtál, be sokat megcsaltál!
Hol a boldogságnak hajnalhasadása,
Mit lidércfényben oly sokszor mutogattál?
Minek biztatgattál?

Ó Te gyöngyöző könnyek völgye,
Be sok éjszakának lettél vámszedője!
Annyi reményfának hullott le a zöldje,
Mert Te vagy a vágyak örök temetője,
Sóhajok mezejője.

Ó Te mostohák mostohája,
Be sok kiteszított gyermeked könnye hull,
Hervadó arcokon gondok barázdája
S kegyetlen vaskezed fojtogatása dul,
Sziwtelenül, vadul.

A magyar hősök emlékoszlopa

A kormányzó lóháton vezeti a díszmenetet az emlékmű előtt — Nagy ünnepségek május 26-án

A nagy nemzetek, amelyek résztvettek a világháboruban, már évekkel ezelőtt felállították a névtelen katona emlékművét, amely a nemzeti dicsőséget és vitézséget szimbolizálja.

Örömmel tudatjuk olvasóinkkal, hogy a magyar nemzet is méltóképen akar áldozni a sok névtelen hős emlékének s május 26-án országgraszoló ünnepség keretében avatja fel Budapesten a világháború folyamán a haza védelmében elesett magyar katonák hősiességét megörökítő emlékművet.

A névtelen hősök emlékezetének szentelt 140 mázasúlyú emlékművet már elhelyezték az Andrássy-ut végén emelkedő ezredéves emlékmű előtt, amelynek felállításáról 1896-ban, a milléniumi évben hozott törvényt a magyar országgyűlés, de amely csak most, harminchárom év után készült el teljesen. Ugyanakkor, amikor a névtelen hősök örök dicsőségét hirdető emlékműről lehull a nemzetiszínű lepel, ugyanakkor avatják fel az ezredéves nemzeti dicsőség emiékűvét is. A nemzeti fájdalomnak és a nemzeti büszkeségnek ez a kettős ünnepe kiáltó szóval hirdeti majd világgá, hogy amint a névtelen magyar hősök biztositották drága vérük hullásával Magyarország első ezer évét, úgy a világháború névtelen magyar hőseinek a vére sem hullhatott hiába, mert ebből a vérözönből is új ezredévre támad fel a magyar!

Az 1896-ban tartott milléniumi ünnepségek óta nem volt olyan nagyszabású, olyan lélekemelő és emlékezetes nemzeti ünnepély Magyarországon, mint amilyenek a május 26-i kettősünnep ígérkezik. Ma hagyta jóvá Horthy Miklós kormányzó a ünnepély programját, amely szerint a nemzeti ünnepély az ezredéves emlékmű előtt fog lefolyni. Végig az Andrássy-uton állanak fel a nemzeti hadsereg összes

budapesti csapatai, a csendőrség, a folyamőrség, a vámőrség és az államrendőrség osztagai teljes díszben. Mögöttük a leventecsapatok sorakoznak, az ezredéves emlékművet övező hatalmas teret pedig a cserkészek veszik körül.

A névtelen hősök emlékköve előtt állítják fel a szónoki emelvényt, amelyől

Bethlen István gróf miniszterelnök fogja mondani az emlékbeszédet.

A szónoki emelvénytől jobbra és balra a háboruban résztvevő ezredek zászlóit fogják tartani a háboruban vitézségükért többszörösen kitüntetett altisztek. A hősök emlékkövének két oldalán díszőrséget állanak a magyar királyi palotaőrség alabárdos testőrei, a királyi korona őrei, tisztjeik vezetésével.

A honfoglaló Árpád és a hét vezér lovascsoportja körül a vármegyei és városi törvényhatóságok díszruhás küldöttségei helyezkednek el a törvényhatóságok zászlóival.

Az ünnepély azzal kezdődik, hogy az ezredéves emlékmű körül elhelyezett énekkarok eléneklék a Himnuszt. Amikor Bethlen István gróf miniszterelnök beszéde közben az emlékkövet takaró nemzeti zászló lehull,

felharsan a kürtjel és az ünnepélyen megjelent összes csapatok zászlótartói meghajtják zászlóikat.

a Gellérthegyen megdördülnek az ágyuk és Budapest összes templomaiban megkondulnak a harangok.

A felavatás után a székesfőváros főpolgármestere átveszi az ezredéves emlékművet és a névtelen hősök emlékkövét, majd a koszorukat helyezik el az emlékkövön-

Ezalatt az énekkarok a nemzeti Híszek egyet éneklék, a zászlótartók pedig magasra emelik zászlóikat.

Ezután Horthy Miklós kormányzó lóra ül és a nemzeti hadsereg összes csapatainak élén személyesen vezeti el a díszmenetet a névtelen hősök emlékköve előtt.

A díszmenettel az ünnepély véget ér és megkezdődik a közönség felvonulása és néma hódolata az emlékkö előtt. Az ünnepély előtt, az ünnepély napján a főváros összes középületeit, a dunai hidakat és a Dunán horgonyzó összes hajókat zászlódiszbe öltöztetik.

Olcsóbb lesz a hosszú lejáratu hitel

Alig van gazda Magyarországon, akinek szüksége ne lenne kölcsönre. A hosszulejratu kölcsönökért valóságga elárasztják a pénzintézeteket.

A pénzügyminiszteriumban hónapok óta tárgyalások vannak amerikai tőkészekkel a magyar záloglevelek külföldi elhelyezéséről és a hosszulejratu gazdakölcsönök egységes kibocsátásáról. Valószínűleg létre is jön a meg egyezés, mépedig úgy, hogy az összes pénzintézetek amelyek a multban is foglalkoztak záloglevélkibocsátással, egységes fajta hosszulejratu kölcsönököt fognak adni.

Erről a kérdéstről Hadik János gróf érdekes nyilatkozatot tett, amely a kisgazdákat is érdekli. Megállapította, hogy a mezőgazdaság nehéz hitelviszonyain sürögösen segíteni kell és ha a kormány terve sikerül,

a hosszulejratu hitelek legalább egy, de esetleg másfél százalékkal is olcsóbbak lesznek

A amerikai pénzcsoport olyan összegű záloglevelet venne át a magyar intézetektől amely főleg a kisemberek részére a kölcsönnyújtás folytonossága biztositva lenne.

Természetesen ezt a kérdést csak úgy lehet megoldani — folytatta Hadik János gróf, — hogy a Kisbirtokosok Földintézete, mely a kisgazdák hitelezését tüzte ki célul és annak megoldásán évtizedek óta fáradozik, a jövőben is nem hasznatható célzattal, hanem a nyereszkesedés kizárásával teljesithesse vállalt kötelezettségeit. Ez az altruista intézet fontos gazdasági és szociális feladatot tölt be, jelentőségét tehát nem szabad alábecsülni annyival is inkább, mivel egy időben a záloglevélkölcsönök egyharmad egyötöd részét ez az intézet folyosította.

A kisgazdák érdekében tehát kívánatos, hogy az amerikaiakkal történő megállapodásnál legyenek tekintettel a kisemberek érdekeire is, akiknek hiteligenyeit altruista módon, nyereszkesedés nélkül kell kielégíteni, hiszen ez ma a mezőgazdák nagyrészének egyenesen létérdeke.

Megyaszó négy utcáját elhamvasztotta a tűz

Tizenkét ember megsebesült — 53 lakóház, ugyanannyi pajta és lakóház leégett

A zenplénmegyei Megyaszó községben borzalmas tűzvész pusztított a múlt csütörtökön, melynek 59 lakóház és ugyanannyi melléképület esett martalékául. Hiába sietett négy község tűzoltósága a helyszínre, a borzalmas katasztrófát megakadályozni nem lehetett.

Mire a tűzoltók megérkeztek, a község négy utcája már lángokban állott. Az egész községet sűrű, fojtogató füst borította, amelynek szagát több kilométer távolságra vitte a szél. A tűzoltóság hozzálátott a munkához.

Összesen mintegy száz tűzoltó lépett munkába.

De már az első percekben nagy akadályokba ütköztek. Nem volt víz. Az itteni talajviszonyok miatt ugyanis a kutakban igen alacsony a vízállás.

A mély kutakba le sem tudták eresztetni a szivattyúk tömlőjét, hanem vödörrel emelték ki a vizet a kutból. De így is hamarosan kifogyott minden kutból a víz és így a tűzoltók nem tehettek egyebet, mint a tűz terjedésének megállítására szorítottak. Délről délután öt óráig tartott az emberfeletti munka, amelyben nemcsak a tűzoltók vettek részt hősi önfeláldozással, hanem a község apraja nagyja. Az oltásnak több áldozata is volt. Két ember füstmérgezés következtében súlyosan megbetegedett, kettő ugyancsak súlyos égési sebeket szenvedett s mint egy nyolc-tíz könnyebb sebesültje is van a tűzvésznek.

A tűz további pusztításának megakadályozása után rettenetes kép tárult a szemlélő elé. A mintegy háromezer lakosu község

531 házból 53 teljesen elpusztult. Megyaszó község négy utcájában piszkos, kormos, vízátáztatva falak meredeznek csupaszon az ég felé.

A tűz nemcsak a házak tetőzetét pusztította el, hanem a nagy viharban gyorsan terjedt és sok helyütt arra sem volt idő, hogy a gazdák, akiknek nagyrésze egykét holdas törpebirtokos, megmentsék szegényes butorukat. A gazdasági épületek is mindenütt a tűz martalékául estek. Szeren-

csére az állatállományt sikerült az utolsó pillanatban megmenteni és csak kevés aprójószág pusztult el.

Estére a szél már elállott és nem kellett tartani a további veszedelemtől.

A gazdák egyrésze az éjszakát a romoknál töltötte.

Őrizték megmentett kevés ingóságukat.

A tűz rettenetes nyomorba döntötte a községet, amelynek a lakosságát az ideai nagy fagy miatt már ugyanis rengeteg kár érte. — Megyaszó község határában a vetések nagyrészt a fagy elpusztította, most pedig a tűzvész okozott nagy kárt. Fokozza a nyomort, hogy a közzégnek éppen az a része égett le, ahol a legszegényebb lakosság telepedett le. Ezek most itt állnak kétségbeesetten, teljesen nincstelenül.

Van olyan család, akinek ma már kenyérre valója sincsen. A község előljárósága távirati jelentést küldött a borzasztó tűzvesze-

Egy sajpópetrii legény karriérje

„Sereghajtó“-ból kínai színész — Hazajött, de nem ismerte meg senki

Veres Szabó Bénit még 1917 elején besorozták katonának s a kis sajpópetrii fiu, mint a többi, kikerült a frontra. A században ő volt a sereghajtó most egyike volt a legkisebb katonáknak.

Agusztus 8-án több hónapi fegyverszünet után, a Magyaroson a tizes honvéd ezred támadást intézett az oroszok állásai ellen. Gyilkos csata volt, nagyon sokan odavesztek. Veres Szabó Béni ebben az ütközetben eltűnt. Hetek múlva Irkutzkba került, ahol nagyon sok borsodi legénnyel ismerkedett össze.

Ötször szökött meg. Ötször fogták el és egyre beljebb került Szibériába. Hatodszor sikerült átszöknie a kínai határon. Ekkor már szabad embernek érezte magát. Közben nagyon sok mindent megtanult, aminek hasznát vette. Városról-városra vándorolt, a hatalmas Mennyei birodalom végtelen távolságain, mindig egyenesen dél felé. Saigonba jutott, ahol csomaghordó lett. Egyszer egy diszes ruhájú fiatalember intett neki, hogy vigye utána a csomagját. A bennszülőttek városrészében megálltak egy pagodaszerű épület előtt.

deletről, amelyhez hasonló már évtizedek óta nem volt, a belügyminisztériumnak. A jelentés közli, hogy 53 ház pusztult el teljesen és minden hozzátartozó mellék-helyiség. Minthogy az elpusztított házak lakói a legnagyobb inség elé néznek,

a község a kormánytól támogatást kér az inségesek részére.

Megkezdődött a vizsgálat is annak megállapítására, hogyan keletkezett a tűz. Kis János háza, ahol az első szikra kipattant, egyszerű, szegényes falusi ház, amelynek közepén van a konyha és innen szabad kémény vezet ki. Akkor szokott leginkább tüzeset előfordulni, ha az ilyen szabadkémény nincsen jól kitapasztva és így a tűzhely lángja közvetlenül érintkezhetik a kéménybe torkoló főgerendákkal. Valószínűnek tartják, hogy ez alkalommal is így történt. Az eddigi vizsgálat azonban még nem tudta határozottan megállapítani a tűz okát. Azt a házat, ahol a tűz keletkezett, csupa nádfedeles ház veszi körül és így a tűznek a szél segítségével könnyű munkája volt, hogy minél gyorsabban pusztítson. Ugyszólván percek alatt terjedt át a tűz egyik épületről a másikra és nem kimélte a cseréppel fedett házakat sem.

több napig vesztegelt. Gazdája felhasználta az alkalmat, kiszállott és elutazott Tokióba, hogy felkeresse néhány színész barátját.

A harmadik nap a francia gőzös fel-szedte a horgonyt és tovább indult. Seng Csu egészen oda volt, hogy gazdája le-maradt. Rendőrségre, konzulátusra szikra-távíratot adott, de semmiféle értesítést nem kapott. Szomorúan gubbasztott a fedélze-ten és nem tudta sehogysem elképzelni, hogy most mi fog történni övele. Kétség-beesett arca feltűnt a hajó egyik utasának, aki lassan kiszedett belőle mindent. Az érdeklődő utas egy amerikai színházi ügynök volt, aki megkérte Seng Csut, hogy mutassa meg gazdája öltözékeit. Seng Csu levitte a kabinba, ahol valami hirtelen ötlettel és szokatlan vakmerőséggel egy-más után magára öltötte gazdája ruháit és az évek során eltanult arcjátékkal és gesztusokkal utánozta gazdájának szin-padi jelenéseit. A színházi ügynök el volt ra-gadtatva és néhány héttel később hatal-mas plakátok hirdették a bosztoni leg-nagyobb varieté-színház új szenzációját, az „Örömök királyát“. Szabó Béni ez év április havában áthajózott Európába és váratlanul kiutazott Miskolcon keresztül Sajópetribe. Hazajött egy két órára, mert ellenállhatatlanul vonzotta szülőfaluja. De már senkit sem ismert otthon és senki sem ismerte meg. Visszament Miskolcra, ahonnan másnap Londonba utazott. Itt már várja egy színházi ember, akivel európai körútról tárgyal.

Munkanélkül a borsodmegyei aratómunkások

A Borsodvármegyei Gazdasági Egyesület a héten felkereste Bethlen István gróf miniszterelnököt és Mayer János földmívelésügyi minisztert a borsodmegyei munkanélküliség ügyében és átadják az egyesület memorandumát.

Utálnak arra, hogy az idén sok aratómunkás maradt munka nélkül, akik a legnagyobb inség elé néznek, családtagjaikkal együtt. Ezeket a kisembereket nem szabad magukra hagyni, mert szorgalmas, jó magyar emberek valamennyien, akik nem okai a mostoha viszonyoknak és akik örömmel dolgoznának, de ha nem jut számukra munka, hát ne hagyják el a hatóságok. Máshol biztosítanak nekik munkát.

Utál arra is a beadvány, hogy az országban a fagykarak sokkal nagyobbak, mint hivatalosan felbecsülték. Egyedül Borsodmegye területén 70.000 katasztrális hold buza fagyott ki. Ez olyan válságot okoz, hogy a családok ezreit anyagi összeomlás fenyegeti. A kormány gondoskodjék, hogy a fagykárosult vidékeken a szövetségetek olcsó tőkével lássák el a károsultakat. Együttel azt is kéri a kormánytól, hogy a fagykártól sújtott gazdaközöniséget a folyó gazdasági évre mentse fel a földadó fizetése alól.

Harmonikák, hegedűk, citerák, beszélőgépek, cimbalmok, továbbá az összes rézfúvóhangszerek, egész zenekarok felszerelése legolcsóbban itt a gyárban kaphatók.

Árjegyzéket ingyen küld.

Romlott hangszereket művészién javít.

Legjobb húrok.

Iskolai, dalárdai, egyházi harmonikumok részletre is,

Mogyoróssy Gyula

kir. szabadalmazott hangszergyára
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71.

* KÖZGAZDASÁG *

Van-e értelme a többtermelésnek?

Irta: **Kovács Béla**, ny. m. kir. gazdasági akadémiai igazgató

Ujabb időben gyakran halljuk, hogy a gazdasági termények alacsony ára miatt nem érdemes többtermésre törekedni, mert a kevesebbet se tudjuk eladni. Ennél nagyobb dőreség aligha látott valaha is nyomdacsestéket, mert mégis csak több pénzbevétel van egy kat. hold olyan föld után, amely 15, mint a másik után, amely csak 5 mm. buzát terem. Régi letagadhatatlan igazság, hogy valamely termény egységára annál kevesebbe kerül a gazdának, mennél nagyobb a termése, bizonyos tehát, hogy nagyobb termések esetén, még nagyon alacsony árak mellett is, hasznothajtott gazdasági rendszert folytat, mint alacsony termések mellett. Nem is hallottam még soha, hogy valamely gazdának azért fájt volna a feje, mert igen nagy volt a termése, ellenben száz és száz gazdát láttam tönkre menni rossz és alacsony termésátlaga miatt.

Maradjunk meg tehát a régi rendszer mellett, igyekezzünk mennél többet termelni, akár buzából, akár bármely más gazdasági terményből, mert egyedül ez által fokozhatjuk gazdaságunk jövedelmezőségét, még abban az esetben is, ha a termények ára nagyon alacsony.

Nem állítom, hogy a nagy termések egyedüli előfeltétele a talajdus trágyázása, ellenben határozottan állítom, hogy a legkötünőbb talaj, a legkötünőbb művelés mellett sem adhat nagy termésátlagokat, ha nincs benne bőségesen növényi táplálóanyag. Hogy pedig a mi magyarországi talajainkban nincs elegendő mennyiségű táplálóanyag, arról lépten-nyomon meggyőződhetünk. Hiszen pl. Dániában egy kat. holdra évente 73.7 mm. istállótrágya jut, ellenben Magyarországon csak 25.2 mm., tehát egyharmada a dániaiaknak. Hiába állítja bárki az ellenkezőt, hiába mondja, hogy ott a talaji és éghajlati viszonyok kedvezőbbek, mint nálunk, mégis a többlettermesének legalább 75%-át eredményezi a dusabb trágyázás. A magyarországi 6—8 mázsás átlagtermésekkel szemben Dánia átlag buza-termése 17 mm. kat. holdanként, amely többletnek legnagyobb részét annak köszönheti hogy talajait sokkalta dusabban trágyázza, nemcsak háromszor annyi istállótrágyával, de tízszer annyi műtrágyával is. Míg ugyanis Magyarország termőtalajain kat. holdanként 1928-ban, minden műtrágyát összevéve, 14.65 kg. volt a fogyasztás, addig Dániában már 1926-ban 143.6 kg.; s ha ugyan-ezen a nyomdokon haladunk tovább, meg fogjuk állapítani, hogy mindazon nyugati országokban, amelyek nagyobb átlagterméseket mutatnak fel, mint Magyarország, mindenütt sokkalta több istállótrágyát és mű-

trágyát használnak, mint nálunk. Hollandiában pl. 238.7 kg.-ot, Németországban 119.8 kg.-ot, Csehországban 41.5 kg.-ot stb.

Hazánkban főleg a foszforsavtartalmu műtrágyák, ezek közül pedig a szuperfoszfát terjedt el általánosabban, s csak a legutóbbi években mutatkozik a nitrogénműtrágyák emelkedő fogyasztása is. De ezek még mindig oly csekély mennyiségben használatnak, hogy országos átlagban 1928-ban csak 1.26 kg. jutott belőlük egy kat. holdra, holott pl. Németországban 38.05 kg., Franciaországban 11.03 kg., Csehországban 7.9 kg. és más országokban is hasonló vagy nagyobb mennyiségű nitrogéntrágya használatot el, noha istállótrágyát is sokkal több és sokkal jobb minőséget használtak, mint a magyar gazdák.

Nálunk Magyarországon is azt tapasztaljuk, hogy még a dusan trágyázott uradalmakban is, nitrogéntrágyázással jelentékenyen lehet emelni a termésátlagokat. Innen van azután, hogy nagy és beiterjesen kezelt uradalmak nitrogénműtrágya, különösen pedig mézsnitrogén fogyasztása az utóbbi 3—4 év alatt néha százszorosra emelkedett. Vannak uradalmak, amelyek ez előtt 4 évvel csak néhány mázsa mézsnitrogénnel

kísérleteztek, a múlt évben pedig 30—40 vagonnal használtak már fel, mert azt tapasztalták, hogy előbb is jó termésátlagaikat a mézsnitrogén használatával kat. holdanként 2—4 mm.-val emelték.

Mennyivel nagyobb fontosságu is megkezdének a szuperfoszfát melis megkezdének a szuperfoszfát mellett a lassan oldódó, a növény fejlődésének egész ideje alatt táplálékot nyújtó mézsnitrogén használatát, mert ezeknek talaja különösen is szegény nitrogénben, egyrészt, mert nem rendelkeznek elég nagy állattalománnyal és istállótrágyával, másrészt, mert úgy kezelik az istállótrágyát, hogy nitrogéntartalmának jelentékeny része veszendőbe megy. Hogy a mézsnitrogén terméskööző hatása milyen rendkívül nagy, azt semmi sem bizonyítja jobban, mint a mézsnitrogén hatványozott módon való terjedése. 1926-ban csak 1950 tonna mézsnitrogént használt az ország, 1927-ben már 5420 tonnát, 1928-ban pedig 12.750 tonnát, amely mennyiségben kívül főleg csilisalétróm és kénsavas ammoniákból használt még 4220 tonnát, amely összesen elhasznált nitrogénműtrágya mennyiségből egy kat. hold termőterületre csak 1.26 kg. esett.

Ha minden gazda őszi vetése alá 150 kg. szuperfoszfátot és 80—100 kg. mézsnitrogént használna, az ország buza-termésátlaga könnyen emelkedne 2 méter mázsával, ami kiszámíthatatlan nagy haszonnal járna mind az egyes gazdákra, mind pedig az egész országra.

Műrajkészítés

Műraj készítés okszerűsége abban nyilvánul, hogy egy nagyobb hordást több törzsszel biztosítsuk, s a drága időt nem kell rajleséssel vesztegetni.

Műraj készítés, ha csak egy törzsünk van: Azon kaptár mellé, amelyből műrajt készíteni akarunk, egy hasonló méretű üres kaptárt állítunk. Az üres kaptárnak tisztának kell lenni, a belsejét méhfüvel (kakukfüvel) vagy diófalevéllal kevéssé bedörzsöljük. Ezek után a fedődeszkákkal elzárjuk a költőürt a nézőtérrel. Most azután kinyitjuk az anyatörzs ajtaját az ablakkal együtt, utána pedig kiszedjük a kereteket egymásután mindaddig, míg egy oly keretet találunk, amelyben friss fiasítás van.

Ezt a keretet nyomban betesszük az üres kaptárba, még pedig úgy, hogy a homlokfalhoz egy üres keretet az alsó sorban egész előre toljuk s utána mindjárt a fiasításos keretet adjuk be. Közvetlen a két keret után abban a sorrendben még 3—4 fiasításos keretet rakunk: ezen utóbbi keretekben befedett fiasítás is lehet. Ha már

az alsó keretsorba 4—5 keretet a rajta ülő méhekkel együtt tettünk, először is a felső sorba egy mézes keretei teszünk és utána anynyi üres keretet, hogy a keretek száma az alsó sorban levőkkel párosan legyen. A többi üres helyet a költőürben kiépítetlen keretekkel is kitölthetjük, csak legyen a keretekben viasz-sáv, hogy a méhek eltudjanak indulni az épitással. Ha már ily módon a műraj kaptárt felszereltük, az anyatörzsből kiszedjük a még otlevő összes lépeket és a rajtaülő méheket az új kaptárba (műrajhoz) söpörjük, sőt még az anyatörzs kaptárja belsejében, az oldalfalakon levőket is a műrajhoz bocsájtsuk, evvel az összes méhek a műrajnál lesznek, a kaptárt arra a helyre állítjuk, hol a műrajnak szántunk. Tovább egyelőre nincs vele semmi más dolog, minthogy vízzel itatóedényt kell beadni, ez azért szükséges, mert rövid idő múlva a műrajból az összes öreg méhek megfognak szökni vissza a régi helyükre, s a műrajban nem maradnak csak a fiatal, még ki-

nem járó méhek, tehát míg repülni nem kezdenek, ami 3—4 nap múlva bekövetkezik, itatni kell. Az anyatörzsből kiszedett és lesöpött kereteket a régi kaptárba helyezzük vissza és a hiányt itt is üres lépekkel, esetleg műlépekkel felszerelt keretekkel pótoljuk. Az anyával nem kell törődni, mert az a műrajnál van, az anyátlanná lett anyatörzs, amint észrevette árvaságát, legott hozzá fog látni anyabölcsők készítéséhez, azért 8—10 nap múlva az anyatörzset át kell vizsgálni és egynek kivételével, a legszebb anyabölcsőt kell csak meghagyni, mert megeshetik, hogy még ki is rajzik, főleg ha erős család volt. **Schindler János**

Eladó

25 magyar hold föld 1200 □ ölenként egy tagban. Prima gazdasági épületekkel, szép gyümölcsösökkel és 1 hold szőlővel. Érdeklődni lehet a helyszínen **Kovács Gyulánál**, Gilla-pusztán, up. Somogyvár

A földművelésügyi minisztérium terméskijelentése

A földművelésügyi minisztérium a múlt héten adta ki legújabb vetéskijelentését. A jelentés megállapítja, hogy április vége óta kedvező idő járt a vetésekre, ami a visszamaradt növényzet fejlődését elősegítette s lehetővé tette a tavaszi munkálatok elvégzését.

A jelentés az egyes növények terméskijelentésének kilátásáról a következőket írja:

A repce nagyrészt elfagyott, ami megmaradt, az is gyenge és ritka. Az őszi buza vetések fejlődése országsszerte visszamaradt, de az eső és meleg sokat javított állapotukon. A téli fagyok legtöbbet Szabolcs, Ung, Bihar, Hajdu, Abauj, Borsod, Gömör, Hont, Heves, Zemplén és Szolnok megyékben ártottak. Ledkedvezőbbek a terméskijelentések a Dunántúlon, ahol közepesen felüli termés várható, országos átlagban azonban csak közepesen aluli termést ígér az őszi buza.

A gazdák éjt, napot egygyé téve igyekeztek tavasszal pótolni a kiszántott területeket, de a késői kitarvaszódás miatt kevés tavaszi buzát vethettek, amelyek azonban jól fejlődnek.

Kevés a tavaszi rozsvetés is, de ami van, az szép. Az árpa szintén jó közepes termést ígér és szépen kelnek a zabvetések is. A tengerit sok helyen most vetik. A burgonya, répa és kerti vetemények kissé késtek, de most kedvezően fejlődnek. Általában megkészt a gyümölcsfák virágzása is.

A szőlők állapotáról már kedvezőbb a hivatalos jelentés. A nagy fagyok miatt a rügyfakadás nagyon lassan halad. Egyes szőlőterületeken 80—90 centiméternyi fagyos réteget is találtak, szórványosan cserebogár és kendermagbogár pusztításáról is érkeztek jelentések. Főleg a soproni, tapolcai, miskolcvidéki és pécskőrnéki szőlőkben vannak nagy károk, de Tokajhegyalján és a nyirvidéken is nagy a pusztulás. Az óbor ára az országban 40 fillér és másfél pengő között váltakozik, de vételkedv alig van.

Nemcsak olcsó, hanem jó is

20 méter Tennisflanell, jó bolyhos	30 pengő
20 - Liliom-vászon, hófehér 80 szelés	30 -
20 - Köténykarton, szépen mintázva	30 -
23 - Angin, garantáltan pehelytartó	30 -
23 - Agynemű, szines csikkal	30 -
16 - Ruhabarhet, linom	30 -

Pósta- és vámilleték az árakban beérfoglaltatik.

Széküldés utánvétellel:

Stolin József szövőgyárából, **Nachod** (Cseh-szlovákia)

Szőlőoltványok

gyökerez hazai vesszők, fajtisztán, legolcsóbban a

Nemzetközi Borkereskedelmi R.-T.-ná
Budapest, VIII. ker., Kenyérmező-utca 6. sz.
Kérjen árajánlatot.

Elkapta a vonat a lakodalmas kocsit

A makói Gera-család tragédiája — A család három tagja szörnyethalt

A Magyar Falu táborában nem volt ismeretlen Gera Imre makói kiscgazda, akinek családját most borzalmas szerencsétlenség érte. Gera Imre leánya, Eszter, szombaton esküdött hűséget egy makói gazdalegénynek. A lakodalmat Makón, a legényes háznál ülték meg, a lagzi vasárnap délig tartott. A leány szülei és testvérei vasárnap délután egy órakor bucsuztak a lakodalmas néptől s kocsira ültek, hogy hazamenjenek a tanyára. A kocsin Gera Imre, az apa, a felesége, Győri Erzsébet, Imre nevű 24 éves, Ferenc 21 éves fiuk és Erzsébet nevű 7 éves kisleányuk ült. A két parádés lovat a nagyobbik fiu, Imre, hajtotta.

Félhárom után a makó—hódmezővásárhelyi vicinális vasutvonalhoz érkeztek. A vasuti sineken a Makótól 5 kilométerre lévő 5-ös számú vasuti órháznál lévő átjárón keresztül vezetett utjuk. Ebben az órházban a Vasutttársaság, illetve a helyérdekű vonalat kezelő MÁV nem tart őrét és az átjárónak sörömpója sincsen.

A vasuti órházban bérben lakó Gombár János földmives éppen a ház előtt állt, amikor az átjáróhoz érkezett a Gera-család kocsijával. Ugyanekkor már feltűnt a Makóról fél háromkor induló vegyesvonat.

Gombár János, látva a közeledő vonatot, a gyorsan hajtó Gera Imrére rá is kiáltott:

— Áljon meg, itt van már a vonat!

Gera Imre hetykén szólott vissza:

— Elporolunk még az orra előtt.

Reá is hajtott az átjáróra, a kocsi jobb hátsó kereke azonban még a tulsó sinen volt, amikor odaért a vonat. A mozdony elkapta a kocsit s tolni kezdte maga előtt. A megriadt lovak elszabadulva vágtatni kezdtek, a kocsi felborult. A következő pillanatban a kétségbeesetten fékező mozdonyvezetőnek sikerült megállítani a vonatot, de már minden késő volt.

Gera Imréné és a kisebbik fiu, Ferenc, a mozdony elé esett. A szerencsétlen asszony fejét teljesen szétmorzsolta a kerék, a másik kerék pedig bal alsó lábszárát metszette le. Gera Ferencnek is a fejét metszette le a mozdony kereke.

Az apa, Gera Imre súlyos sérülésekkel, eszméletlenül hevert a sinek között. Korházba szállították, ahol sérüléseibe bele halt. A kis leányt csak később találták meg a felborult kocsi alatt, az árokban feküdt s mint nemsokára kiderült, az ijedségen kívül semmi baja nem volt. Gera Imre sérülései nem súlyosak.

REGÉNYCSARNOK

Kié az orr?...

— Dlg regény —

Irtá: Zsirkay János

(3)

Azonban a pénz sem hatott. Hiába licitált Rozenzweigné: ötven... hatvan... nyolcvan... száz... Nem volt ajánlkozó. Haragudott is váltig a zsidó asszony.

— Fene a sok parasztját, — mondta. Nem kell ennek a pénz. Tele van ez vele, akárcsak a nyári pocsolya békaporonttyal.

A furcsa alku hamar hire futott a községben s nem csoda, ha azok is besereglettek a kocsmába, akik máskor nem igen gazdagítják Rozenzweigékat. Bedugta a fejét a füstös cigány is, a Csalamádé Marci, aki félszemű is volt, sánta is volt s még hozzá olyan rücskös, akárcsak a fenyőtok. Mikor meghallotta, hogy miről van szó, vörös huzársapkáját lekapta a fejről és magasba lengtetve, kacagott.

— Meg van az orr!... Meg van az orr, zsidó. Az én feleségemnek az anyja éppen száz kiló, — abból kivághatsz annyit, hogy még az unokáidnak is jut belőle, verje meg a devla.

De maga bizony nem vállalkozott, hiába nógatták. A magyaroknak még kevésbé fiúlt a foguk az üzlethez.

Hallgatták az alkudozást nagy méla csendben, rövidszáru pipájuktól hosszan szöröcsögtetve a dohány lelkét, az izgató füstöt. És csak mosolyogtak a bajszuk alatt.

Hallgattak. Csak néha-néha bökte meg egyik a másikat, amikor figyelmeztetni akarta valamire, amire a másik is viszsabólogatott, jelezve, hogy hát »megértettem«. Többet mondott el egy-egy ilyen mosoly vagy bólogatás, mint sokórás fecsegés.

— Elvétette Rezenzweigné, — szolt az alkuba Kulcsár Dénes, a legöregebb gazdák egyike.

Altalános figyelem fordult az öreg kuruc felé. »Hogy-hogy?« — kérdezte ez a sok tekintet.

— Hát csak úgy szíp szóért a magyar ember még csak megtette volna, hogy oda adja a testét a kés alá... Megtette má' nem is egyszer, megtenné tán most is. De pénzér'... Azt má' bajosan hinnenem...

Szó sincs róla, sok nagy igazság volt az öreg Kulcsár szavában. Sokat tapasztalt, sokat olvasott ember volt, nem csoda, ha rendszeren a fején találta a szöveget. Fején találta most is.

De Rozenzweigné sem esett a feje lágyára. Tudta ő jól, mivel lehet megfogni a parasztot a legkönnyebben.

Föld!... Ettől nem tud elszakadni a magyar ember soha, még akkor sem, mikor hátat fordít a falunak s bemegegy a városba, hogy ott városi urrá legyen. Még az ilyen ember lelkében is ott él a föld utáni vágyakozás, amely nem hagyja nyugton, kergeti, üzi, hogy legalább egy darabka kertecskén álmódja vissza az ő régi paraszti életét...

Mikor az alku már földbe, házba ment, — egyszerre megváltozott a helyzet. A gunyos mosolyok eltűntek. A vállvonogatások is elmaradtak. »Hm, ennek fele sem tréfa. A zsidónak — úgy látszik — mégis csak lesz orra, ha sokba kerül is. S bizony lett is. Még pedig Konkoly Péter ajánlta fel az orrhoz való husmennységet.

Még abba is belement, hogy hasonló nagyságot szabjanak ki, telt elég belőle, ő lévén a legsúlyosabb, de a legfösvényebb gazda is a faluban. Az orrnak azonban ára volt. A Csalán-utcai házát s a hozzávaló telket kérte a zsidótól. Pinkász belement. S én olyan orrot szab-

tam neki a Konkoly Péter fartövéből, elviselheti, ha...

No, most jön a fordulat. Mikor már minden el volt intézve, át akarja venni Konkoly a házat. No, mert csufolták a parasztok a fősvényt s nem egy gunyos megjegyzést kellett elhallgatnia, hogy a husából is téglás házat csinál. De az a baj, hogy nem téglás ház az, csak rozszant vityiló, ami lent van az utcavégen, a Pecér-ut szomszódtságában. Ez a házikó nem is tartozik már voltaképpen a Csalán-utcahoz, kiesik belőle. Pár héttel előbb vette meg a zsidó... Azt hiszem: pálinkában fizetve ki az árát. Mikor Konkoly Péter az alku szerinti házat át akarta venni, mely szép, cseréptető épület éppen az iskolával szemben, — a zsidó odaüzen neki, hogy ő nem azt a házat értette, hanem azt a »másikat«, ott a Pecér-ut mentén.

Lett erre kacagás és káröröm... De lett is harag és gyűlölet a Konkolyék részéről. Konkoly azt mondja, hogy ő ragaszkodik a cseréptető házhoz, mert mikor alkudtak, ő nem is tudott a vityillóról. »Azért a cigány göréért csak nem adom oda a husomat?«, — mondja. A zsidó ezzel szemben bizonyítja, hogy Konkoly nagyon jó üzletet csinált, mert ha mind a száznegy kilóját így tudná értékesíteni, mint azt a pár dekát, amit neki eladott, ma megvehetné az egész községet... Eddig a pör, mely most indul s amelyhez ügyes fiskálist keres az egyik fél is, a másik is.

S mivel hazánkban minden ügynek akad védője, reméljük, hogy Konkoly is talál ügyvédet, de talál ügyvédet Rozenzweig is, aki az eset óta még jobban fenhordja az — orrát. S ha valaki kezébe venné az ügyet és diplomatikusan meg tudná oldani, igen nagy szolgálatot tenne nemcsak a két félnek, hanem magának a jobb sorsra érdemes magyar községnek is, mely eddig csak tizenhét pártra szakadt, de most újabb párt fenyegeti: az orr-párt.

Megvallva, sosem szerettem a fiskálistesterséget, de erre a pörre mégis kíváncsi voltam. Egy pillanatig sem kételkedtem benne, hogy Konkoly Péter gazduram nem hagyja a maga jussát, aminthogy tudom, hogy Rozenzweig Pinkász sem fogja odaadni a Csalán-utcai házat és telkét, tapasztalataim után még azt is kétségbevonom, hogy egyáltalán adni akarna valamit, sőt azt sem tartom kizártnak, hogy még ő fog fájdalomdíjat követelni, ha nem is Konkoly Pétertől, de az egész községtől. Miért is ne? Láttunk már kisebb ügyeket is országos, sőt világbotránnyá fuvódní, különösen akkor, ha Jehova kiválasztott népe volt a sérelmes fél.

Míg ezek a gondolatok végigcikkáztak az agyamon, utitársam, a doktor, készülődni kezdett.

— Hogyan? Már Kászongban vagyunk?

— Ó, nem, kérem, még attól messze járunk.

— De nekem itt le kell szállnom, mert a hugom itt van férjnel s egy kis örökségi ügyet kell rendbehoznunk. Végtelenül sajnálom, hogy otthon nem lehet szerencsém, de remélem, egy más alkalommal...

Vetőmagbeszerzés

előtt kérje képes prospektusunkat
Ingyen és bérmentve küldjük
Vetőmagnemesítő
és Értékesítő Rt.

BUDAPEST, Gróf Tisza István-utca 2.

Többeknek. Már több ízben kértük a tábor tagjait, hogy leveleiket, kérvényeket, cikkeiket sose a szerkesztőség egyes tagjaihoz, hanem mindég a Magyar Falu szerkesztőségének címezzék, ezáltal nemcsak a kezelést, de az ügy lebonyolítását is egyszerűbb és gyorsabbá tessük. — J u h á s z G é z a. Előfizetése július 30-án jár le. Kölcsönüggyben forduljon a Földhitelezetnek Országos Szövetségéhez. Amortizációs kölcsönt 8 1/2 százalékra adnak, de csak földbirtokra. A folyósítás hosszabb ideig eltart, mert addig nem adják ki, amíg a helyszíni becslés meg nem történik. A folyósítás legnagyobb-részt 94-es alapon történik. Harmadik kérdésére ügyészünk válaszol. —

Vetési Sándor. A nevezett adóüggyben adjon be adókedvezmény iránti kérvényt a pénzügyminisztériumba. — Molnár János Bodorfa. Forduljon a Hadirokkantak, özvegyek és árvák nemzeti szövetségéhez, Budapest, Falk Miksa u. 9.

— Horvát Ferenc Mezőörs. Válaszbélyeggel ellátott levelére ügyészünk válaszol levélben. Szívvelyes üdvözlettel. — Kovács István Nagrécse. Elismerjük, hogy a 76 pengővel való kielégítés nem igazságos, de ebben az ügyben mi más tanácsot nem adhatunk, minthogy fellebbezze meg. Ez a bíróságra tartozik. Levelét egyébként átadtuk ügyészünknek, aki levélben válaszol. — Hadiárva.

Kész ház megvételére nem kap államkölcsönt, ha azonban a házhelyrendezés következtében eladásra került telket az OFB. utján megkapja, akkor a jegyző ur utján forduljon a Fakszhoz (Falusi Kislakásépítő Szövetkezet, Földmívelésügyi minisztérium) ott kaphat építési kölcsönt. Csak a községi eljárás útján kaphatja meg. A hadiárva is megkaphatják. — Titkos István. Lehet, hogy az Aranyhegyi Leghornfarm nem kapta meg a levelet. Irjon még egyszer az igazgatósághoz. Természetes, a levelet ne Óméltósága nevére címezzék, mert nem tartózkodik Nagytényben. [Előfizetése 1929 június 30-ig van rendezve. — Kristóf Lajos.

Ügyében irtunk Acsedik igazgatóságának ha válasz érkezik, azonnal értesítjük. — Varga Ferenc Gyutarján. Méhert levélben szoltítottuk fel, hogy küldje meg Önnek a nyeresémet. A Magyar Országos Biztosító Intézetnek kérjük a címét mert az új telefonkönyvben nem található. Valószínű beolvadt más biztosítóba. Azt ajánljuk, hogy a hadikölcsönök varolizálásáig várjon az életbiztosítással, mert jelenleg nagyon kevés összeget kapna. Nem hozza be a költségeskedést. — Németh Ferenc Baracs. Előfizetésével várunk. Hűséges kitartást köszönjük. — Papp János Szentgát. Az üdvözlet és a tudósítást köszönjük. — Ifj. Tőke István Falubattyán. Csekklapot küldünk. — Puskás Sándor Csengőd. Előfizetése 1929 január 31-én járt le. — Tóli István Zalasabar.

Az elmaradt lappeldányokért 1 hónapot a javára könyvelünk. Előfizetése így jul. 15-ig van rendezve. A lapot továbbra redesen küldjük. — Kalcsó András Kartel. Előfizetése 1929 jun. 30-ig rendezve van. — Pál Károly Körösladány. Előfizetése 1929 szeptember 15-ig van rendezve. — Hamar József Bia. Előfizetése ez év dec. hó 31-ig rendezve van.

Felelős szerkesztő:

Zsirkay János

Főszerkesztő:

Dr. Farkas Endre

Főmunkatárs:

Pölöskei János

Felelős kiadó:

Vitéz Oláh Béla

Piaci árak

Gabona árak:

Árak 100 kg-kint budapesti paritásban. Buza 77 kg-os, tiszavidéki 24'80—25'—, felsőtiszavidéki 24'45—24'65, fejezmegyei 24'15—24'35, egyéb dunántuli 24'15—24'35, pestvidéki 24'15—25'35, bácskai 24'15—24'35, buza, 80 kg-os: tiszavidéki 25'60—25'70, felsőtiszavidéki 25'25—25'35, fejezmegyei 24'85—25'—, egyéb dunántuli 24'85—25'—, pestvidéki 24'85—25'—, bácskai 24'85—25'—, rozs, pestvidéki 21'—21'20, rozs, más származású 21'—21'20, takarmányárpa, I. r. 26'—26'40, takarmányárpa, középminőségű 25'80—26'—, sörárpa, felsőmagyarországi 28'—28'75, sörárpa, egyéb 27'—27'50, zab I. r. 25'75—26'—, zab, középminőségű 24'75—25'—, tengeri, tiszántuli állomásokról 28'80—29'20, tengeri egyéb állomásokról 26'65—26'85, köles 27'50—28'50, buzakorpa 17'75—18'25, lucerna 1928. évi 120'—140'—, lóhere, nagy arankamentes 140'—150'—, lóher, nagy arankás 125'—135'.

Burgonya

Árak nagybani vásárlásnál métermázsánként a következők: Nyári rózsaburgonya 30'—32'50, őszi rózsaburgonya 20'—22'—, Ella burgonya dunántuli 17'—18'—, szabolcsi 20'—21'—, étkezési Wohltmann burgonya 12'—13'—, fehér 13'—14'— P.

Takarmány árak

Árak métermázsánként pengőben: réti széna I. r. ó 15'50—16'50, réti széna II. r. ó 11'—15'—, III. r., csomagolásra 8'—10'—, lueerna és búkkönyverék 15.50, zabosbúkkönyvészéna 16'—, alomszalma I. r. 5'—, II. r. 4'20—4'50 P.

Marhavásár

Árak élősúlyban kg-kint: bika, magyar II. r. —74—98, tarka I. r. —98—1'06, kivételesen 1'10, II. r. —86—96, III. r. —72—84, ökör, magyar I. r. —98—1'14, kivételesen 1'25, II. r. —72—96, III. r. —56—70, ökör, tarka I. r. —94—1'16, kivételesen 1'25, II. r. —72—92, III. r. —56—70, tehén, magyar II. r. —72—98—, III. r. —48—56, tehén, tarka I. r. —92—1'06, kivételesen 1'10, II. r. —64—90, III. r. —42—62, bivaly, magyar —50—79, növendék (éves) —56—96, kicsontozni való —30—42 P.

Sertésvásár

Prima urasági 1'84—1'86—1'88, prima szedett 1'82—1'84—1'86, közép 1'60—1'70, könnyű, jobb 1'16—1'24, könnyű, silány

1.10—1'16, öreg urasági 1'64—1'68, öreg szedett 1'38—1'46, angol sonkamalac 1'40—1'70, hus 1'80—2'20, zsir 2'30—2'36, szalonna 2'02—2'06, hasított félsertés 1'90—2'30 P.

Tej és tejtermékek

Teljes tej literje —34—40, lefölözött tej literje (nyílt piacokon) —16—18, habtejszín literje 3'—3'60, tejfel literje 1'80—2'40, centrifugált vaj kg-ja kicsinyben 5'40—6'40, nagyban 5'—5'60, szedett vaj kg-ja kicsinyben 4'—4'60, tehénturó kg-ja kicsinyben 1'—1'40, juh-turó kg-ja kicsinyben 3'20—3'60, grói sajt kg-ja kicsinyben 3'80—6'—, trappista sajt kg-ja kicsinyben 2'80—4'20, emmentáli sajt kg-ja kicsinyben 4'40—6'60 P.

Baromfi és tojás

Csirke, élő, darabja 2'50—4'50, tyúk, élő, darabja 3'50—7'—, pulyka, élő, darabja 7'—8'—, hizott ruca kg-ja 3'—4'—, hizott, leölt pulyka kg-ja 2'—3'50, libamáj kg-ja 6'—14'—, ludzsir kg-ja 3.60—5'—, tojás darabja 0'08—0'12 P.

Gyapjúpiac

Középminőségű fésűs, vagy szövött gyapjuért 2'10—2'40, nagy uradalmi prima

fésűs gyapjuért 2'40—2'50, finom szövött gyapjuért 2'30—2'90, eredeti keresztzetlen bárángyapjuért 4'—4'50 P. Az ógyapju teljesen üzletlen.

Zöldség és gyümölcs

Sárgarépa kg-ja —20—46, petrezselyem kg-ja —50—80, zeller kg-ja —40—80, kalarábé kg-ja —70—1'—, kalarábé ujd. darabja —50—1'20, karfiol (külföldi) kg-ja 1'60—2'60, vöröshagyma kg-ja —14—24, fokhagyma kg-ja —50—80, cékla kg-ja —30—50, fejeskáposzta kg-ja 48'—50, kelkáposzta kg-ja —50—1'20, vöröskáposzta (külföldi) kg-ja —70—1'—, fejes saláfa darabja —10—50, torma kg-ja 1'—2'—, rózsaburgonya kicsinyben kg-ja —26—40, nagyban q-kint 25'—34'—, közönséges burgonya kicsinyben kg-ja —16—20, nagyban q-kint 14'—16'—, kifliburgonya kg-ja —30—46, champiengomba kg-ja 3'50—6'—, retek (hónapos) csomója —20—80, ugorka, kg-ja 3'—5'—, zöldborsó, (ujdonság, hüvelyes, kg-ja 1'40—1'80, spárga kg-ja —60—3'—, sóska kg-ja —60—2'—, spenót kg-ja —20—40, alma kg-ja —80—2'20, P.

Borárak

Szentmártonkáta. Csökkent készletek mellett kereslet állandóan van, de

termelők a rugyvakadás eredményét várva, tartózkodnak az eladástól. Névleges borárak 40—50 fillér között változnak.

Csengődön eladtak 40 hl. 11'5 fokos óbort 52 fillérért, 76 hl. 11 fokost 48 fillérért, 130 hl. 10'5 fokost 40 fillérért és 38 hl. 10'2 fokost 38 fillérért.

Prónayfalván közepes kereslet és kínálat mellett kisebb tételekben 11—11'5 fokos borok 30—40 fillérért keltek el.

Csongrádon nagyobb üzletkötés nem történt.

Jászberényben közepes kereslet és kínálat mellett elkelt 200 hl. 11 fokos 35 fillérért, 120 hl. 10'5 fokos 30 fillérért, 300 hl. 11'5 fokos 40 fillérért és 150 hl. 12 fokos 45 fillérért.

Gyöngyösön közepes kereslet és kínálat mellett elkelt 80 hl. 12 fokos fehér 43 fillérért, 40 hl. 11 fokos fehér 36 fillérért, 60 hl. 10 fokos otelló 33 fillérért, 20 hl. 15 fokos javított édes 1'20 pengőért, 15 hl. 10 fokos fehér asztali 33 fillérért és 30 hl. 11'5 fokos ó-fehér 48 fillérért.

Szekszárdon közepes kereslet és kínálat mellett alacsonyabb fokú borok fokonszint 2'6—2'8 fillérért kelnek el, 9'5 fokos borok 3—3'5 fillérért, 10 fokon felül 4 fillérért.

Pécsett eladott 50 hl. 12 fokos 85 fillérért. A betakart szőlőkben 15%os fagykár, a szátvesszőkön 95%os a fagykár.

Pálinkaárak

Törköly 3'80—4'—, szilvórium (nyári áru) 4'80—5'—, kékáru 6'—6'20, borpárlat (uj) 4'80—5'— P, ab termelő állomás.

DEUTSCH ZOLTÁN

mezőgazdasági, műszaki cikkek nagykereskedése

Budapest, VI., Nagymező-utca 19.

(Telefon: Aut. 255—77) (Telefon: Teréz 255—77)

Ford-Fordson

alkatrészekből dusan felszerelt raktárkészlet

Eredeti amerikai „EXTRA HEAVY” traktorolaj-, autó- motor-, henger- és gépolajok

Az összes gyártmányú fűkaszáló és aratógéppalkatrések. hozzávaló asztal- és elváltórpannyák eredeti „ROBIN HOOD” manillaszínű, JOHN, DEERE, STOCK, OLIVER, MASSEY, HARRIS, FERGUSON, EBERHARDT- és GÖZEKE EKEVASAK és egyéb pótrészek,

Traktor-, Stock-eke, gőzekejavítások saját kipróbált szakembereimmel főtengely- és hengercsiszolás

Gőzekötelek, sodronykötelek, az összes fajta szabadalmazott kerítésodronyfonatok. hegesztőberendezések, ipari- és gazdasági szerzőmók, szerszámok, turógépek, körűrészkek, fűrészlapok, dob-sín, csapágyfém, gépszij stb.

Gazdasági-, szeszgyári és malomleltérési fizemanyagok, selyemszítaszövetek, gummi- és kenderlölők, gabonamérlegek, gabonaszúrók (juta és lenből) vízhatlan kazal-, cséplő- és kocsiponnyák, repceponnyák, szegedi kötélárak, valódi gyapju lópokrórok, gáz-, gőz- és vízszelvények.

A FRIEDLER-éle szabadalmazott

GAMMA

hajnövesztő

egyszersmind a hajhullás, korpásodás, hajmolyosodás legteljesebb gyógyszerere.

Orvosilag kipróbálva és ajánlva!

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában, valamint a FRIEDLER-LABORÁTORIUMBAN, VII., Murányi-u. 46. Telefon: J. 464—71.

Szarvasmarhák biztosítása

Állatbiztosítás

Lovak, sertések biztosítása

legelőnyösebben, kartelen kívül a

Gazdák Biztosító Szövetkezeténél

Budapest, IX., Üllői-ut 1. sz. Telefon: Automa 878—70.

<p>Asbest Tömítések Tauril Bórszj Szijviasz Gyanta Heveder Ponyva, Zsák, zsineg Speciál-olajak</p>	<p>Auto Traktor-üzemhez Golyós-csapágyak Csapágyfém valódi angol Hoyt Permetezők Rézgálic Raffia</p>	<p>Mérlegek Vas- és fémsúlyok Feszmerők Armaturák Szivattyúk Kutak Vizvezetési csövek Döbsinek Vizmentelő üveg stb.</p>	 <p>Világításhoz és hegesztéshez KARBID lámpák, égők és hegesztő készülékek</p>	<p>Legkifűnűbben fedezi összes műszaki szükségletét</p> <h2>Schvarcz József és Tsa</h2> <p>cégnél (Cégtulajdonos: Műszaki Unio Rt.)</p> <p>Budapest, Vilmos császár-út 53.</p> <p>Alapítva: 1884.</p> <p>Tudja azt már minden tevé, olcsó husnak hig a leve. Mi tehát csak javát adjuk, annak árát meg is szabjuk. Duljon verseny, duljon harc, legjobb marad mindig Schvarcz.</p>
--	--	---	--	---

Minden hangszert

hegedűt, harmonikát, gramofont, cimbalmot, harmoniumot, zongorát, pianinót

legjobban és legolcsóbban **Reményi Mihálynál** vásárolhat, Budapest VI., Király-utca 58-60.